

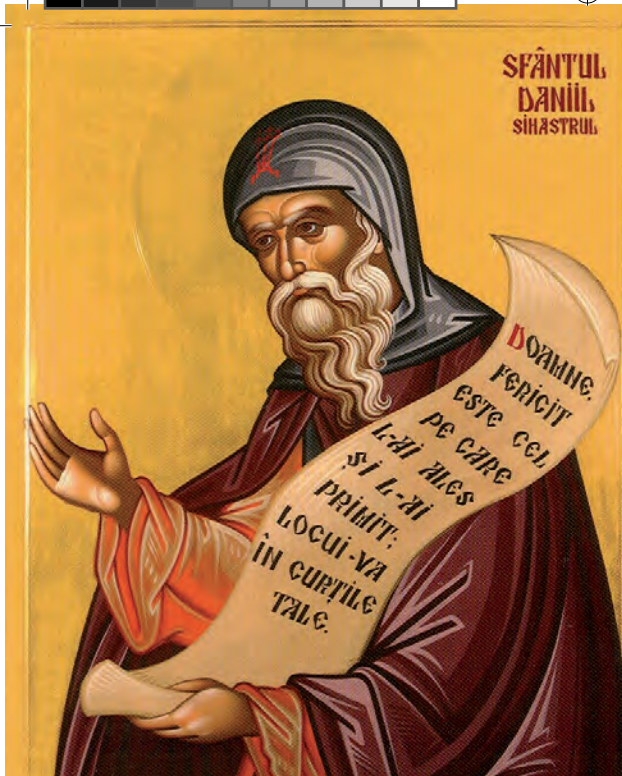


ИСТИНА

7-8

0,50 €





Prepodobnýj Danil Pustovnyk
Преподобный Данил Пустовник



Kúpou tohto časopisu podporujete pravoslávnu mládež.

Ďakujeme štedrým darcom. Spasi Vás Hospodi!

ISTINA - mesačník pravoslávnej mládeže, ročník XX./2015, Vydáva: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS, IČO: 17075947, www.bpm.orthodox.sk, e-mail: sefredaktor@istina.sk, tel.: 0915 779 606

Obálka: Rumunský patriarcha Daniel, Medzinárodné stretnutie pravoslávnej mládeže v Užhorode
šéfredaktor: Miroslav Knap, **zástupkyňa šéfredaktora:** Nika Šoltýsová, **redaktori:** prot. Štefan Pružinský ml., prot. Peter Savčák, prot. Peter Soroka, jerej Miroslav Humenský, protodiakon Ján Husár, jerodiakon Alexander Haluška, čtec Marek Cicu, čtec Matúš Kostičák, čtec Ľuboš Savčák, čtec Miloš Surma, čtec Patrik Palasiewicz, čtec Daniel Omaska, Ioánn Haladej, Marcela Hvižďaková, Zuzana Sadilková, Juliána Polakovičová, Radka Baková, Silvia Knapová, Štefánia Šaková, Zuzana Petrovajová
pokladníčka: Veronika Zacková, **technickí redaktori:** neobsadené, **detská stránka:** Anička Feďová, Lenka Havajová, Ľudmila Šandalová, **redaktori pre distribúciu:** neobsadené, **korektúra:** prot. Peter Kormaník,

Vychádza 12-krát do roka. Ročný príspevok 6,00 € + poštovné 5,00 €

Vaše finančné príspevky posielajte na adresu: Redakcia ISTINY, Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS, Bayerova 8, 080 01 Prešov, prípadne na účet Istiny: 4008409298/7500.

Cirkevne schválené s blahosladením vладыky Rastislava. Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky v súlade s učením Cirkvi. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy.

ISSN 1335-6739, Číslo indexu: EV 3633/09, vydané: august 2015

OBSAH

- 3 Patriarcha Daniel
- 3 Rumunská pravoslávna cerkev
- 4 Čas a bezčasí
- 5 Prepodobnýj Danil
- 6 Betlehem
- 9 Svätý Serafim Sarovský
- 10 Vyslobod' moju dušu 1.
- 12 Kráľu môj a Bože môj 12.
- 15 Moji Boji
- 18 Život evanjelistu Jána
- 20 Prší pre vašu nedôveru
- 27 Údel tých, čo povstali proti Bohu
- 28 Ako bude človek spasený
- 29 Modlitba za nepriateľov
- 30 Knihy
- 31 Detská stránka
- 37 Duchovná abeceda
- 38 Poučenia kresťana
- 42 Otázky a odpovede
- 46 Prekliate predmety
- 50 Nazaret
- 54 Peklo a raj
- 56 Kto je starec?
- 57 Zamilovanosť a manželstvo
- 58 Tábor IXΘΥΣ
- 59 1. sv. spoved' Zemlínska Široká
- 59 Biblická výtvarná súťaž
- 62 Stretnutie mládeže v Užhorode



Patriarcha Daniel

Patriarcha Daniel (Ciobotea) je nositeľom titulu „Arcibiskup bukurešťský, metropolita muntenský a dobrodžgeaský, „locum tenens“ zástupca trónu Cézarey Kappadockej a patriarcha Rumunska.“ Narodil sa v roku 1951 v obci Dobrești. Študoval na Pravoslávnej univerzite v Sibiu. Pokračoval na doktorandskom štúdiu na univerzite v Bukurešti, potom v štúdiu v Štrasburgu a vo Freiburgu. V roku 2007 bol zvolený za 6. rumunského patriarchu.

Podľa diptychu Pravoslávnej cirkvi zastupuje siedme miesto medzi hlavami Pravoslávnej cirkvi vo svete.



Rumunská pravoslavná cerkev

Rumunská pravoslavná cerkev (Biserica Ortodox Română po rumunský) je autokefálna Pravoslavná cerkev, v povňom spoločenstvi so všetkýma Pravoslavnými cerkvami. Patrí jej sedme misce v diptychu na čeli s patriarchom. Jeho pravomoc pokrývať nelem cile Rumunsko, ale i ďalšý eparchiji pro Rumuniv žýjučich v Moldavsku, Serbsku a Maďarsku, i ďalších štatoch strednoj a zapadnoj Europy, Severnoj Ameriky a Oceaniji.

Je to jedina Pravoslavná cerkev, kotra používať romanský jazyk. Vekšina rumunskej populácii (16.307.004 ľudej, što je 86,5%), jak i 720.000 Moldavciv patrí do Rumunskej pravoslavnej cirkvi. Rumunská pravoslavná cerkev je druhov največšov pravoslavnov cerkvov za Ruskov pravoslavnov cerkvov.

Na zemli dnešnoj Rumunskej pravoslavnej cirkvi medzi Dunajom i Čorným morjom, neskirše nazvaným Dobrudžea („Scythia Minor“), robil misiju jak peršýj svjatýj apostol Andrej. V roku 1859 politická unia vojevodstva Moldavska i Valašska vela k výtvorinu modernoho štatu Rumunsko. Nasledni v roku 1872 sa pravoslavný eparchii v danyh vojevodstavach (Ungr-Valašska cerkev i cerkev Moldavska) spojili i vytvorili tak Rumunsku pravoslavnu cerkev. Po dovhých rokovaňach s patriarchatom Konštantinopolu, býla Rumunská cerkev uznana jak samostatna aktom udiliňa Tomosu Konštantinopolským patriarchom Joachimom IV. v roku 1885.

Rumunská pravoslavná cerkev v Rumunsku mat: 6 metropolijoch, 10 arcibiskupstvoch, výše 14.500 chramiv, veci jak 12.000 svjačenikov a diakoniv, skoro 400 monastýriv, 3.500 monachiv i 5.000 monašok. Mimo Rumunsko mat: tri metropoliji a dva eparchiji. Rumunská cerkev ma 15 teologických univerzitoch, na kotrých študuje výše 10.000 študentiv.

Redakcija časopisu Istina





Čas a bezčasí

na zamyslenie

Každý z nás jistě prožil ve svém životě okamžiky, kdy se jakoby zastavil čas. Stává se tak při nějakém mimořádném prožitku. Většinou při veliké radosti a údivu. Například, když obdivujeme krásu zapadajícího slunce či při setkání s přáteli, které jsme dlouho neviděli. Z veliké radosti se nám tají dech. Jsme v bezčasí. Čas pro nás přestal díky radosti či údivu existovat.

Toto bezčasí nás povznáší jako lidi výš. Vzpomínáme pak celý život na čas, který přestal plynout. Pro mne takovým bezčasím bylo setkání se starcem Porfýriem v roce 1982. Dodnes vidím jeho láskyplný pohled a slyším jeho slova, jako kdyby to bylo včera. Okusil jsem bezčasí a to mě provází celým mým životem. Kdykoliv na něj vzpomenu, povznáší mě k duchovním horizontům.

V přeneseném slova smyslu čas a bezčasí prožívá každý věřící člověk, aniž by přestal žít v čase a prostoru. Vchází do společenství s věčným Bohem a Slovem Ježíšem Kristem. Jeho život se začíná odvíjet ve dvou úrovních. V úrovni dočasné a v úrovni věčnosti. V první úrovni je čas nepřítelem člověka, protože pomíjí. Mizí v nenávratnu a bere vše sebou. V druhé úrovni se čas jeví jako dar Boží daný člověku, aby jej obnovoval a naplňoval smyslem bytí, jenž nikdy nepomíjí. Čím více člověk stárne, tím se více obnovuje duchovně. Tak rozsuzují svatí Otcové. Svatý Basil Veliký napsal, že věřící člověk je uvnitř stále mladším.

Nesmíme však zapomenout na to, jak velice je život věřících v čase ovlivňován duchovními nedostatky a hříchy. Proto se náš život pomíjivý stává časem určeným pro pokání. Protože „nikdo není bez hříchu“, máme vezdejší čas využít k nápravě svých pochybení, k zápasu se zlem cestou stále větší lásky k Bohu a svým bližním. Božská liturgie vede k tomu věřící lid prosbou: „Abychom ostatní čas života svého v pokoji a pokání skončili, Hospodina prosme.“ Mír (pokoj) je tu pojímán jako mír vnitřní – stav nitra, ale i jako mír v mezilidských vztazích. Pokání je pak jediným prostředkem nápravy pochybení v minulosti a předpokladem správné životní cesty. „Za křesťanské skonání života našeho bez bolesti, bez zahanbení, v pokoji a za dobré zodpovídání na hrozném soudu Kristově prosme.“ Tato prosba ukazuje konečný cíl života věřícího člověka, kterým je jeho křesťanský konec a dobré zodpovídání se před Bohem.

Věčnost dosáhneme tím, že dobře využijeme čas, který je nám dán. Pomáhají nám k tomu všechna duchovní setkání a slavnosti, které mohou povznést ke zmíněnému „bezčasí“. Když se v chrámu opravdu modlíme, čas jako by nebyl. Modlitbou vstupujeme do věčnosti, která začíná, když odložíme všechny světské péče. Nic pomíjivého není pro nás důležité. Bohu dáváme svůj pomíjivý čas a On nám za něj dává věčnost. Odkládáme světské starosti a bohatneme potoky svatého Ducha. Stáváme se účastnými věčného života.

Připravil: **emeritný metropolita Kryštof**





Prepodobnýj Danil Pustovnik

žýtija svjatých

Prepodobnýj otec Danil Sihastru-Pustovnik z Voronet (Rumunsko), žyl v 15. stor., byl monach i duchovnýj otec moldavskoho vojevodu Štefana Velikoho. Štefan, pid vedžinom svoho duchovnoho otca, ochranyl Moldavsko pered Osmanským carstvom.

Danil žyl sam 14 rokov v skalnoj keliji, blízko monastýrja Putna, kotra teraz služyt jak kaplička. Joho mošči suť uloženy vo Voronetským monastýrju i kanonizovanýj byl Synodov Rumunskoj cerkvi v roku 1992.

Žývot

Danil ša narodyl v chudobnoj rodyni v seli blízko Rădăuți, dostal meno Dimitrij. Za monacha byl postrizenýj menom David i žyl v monastýrju vo Rădăuți. Tu sja naučil monastýrskomu žývoti, ale nakoniec odýšol do skýtu svjatoho Laurentija i tu byl postrizenýj do velykoj schimy jak Danil.

Neskirše odýšol žyti sam do maloj kelii v skali (Putna). Nakonec sja stal duchovným ocom Štefana Velikoho, princa Moldavska, kotromu radil mnoho rokov, i kotrýj postavil na Danilovu prosbu monastýr v Putni, blízko Danilovej kelii. Po smerti moldavskoho metropolitu Teoctista v roku 1478, odýšiel z Putný i usadyl šja v novej skalnoj kelii blízko riký Voronet. Danil tu žyl vo velikým posti a molitvi, i tak sja stal monachom velikoj duchovnoj mudrosti. Nadalej pidporuval princa Štefana v jeho boju proty Turkom. V roku 1488 Štefan postavyl blízko Danilovej kelii ďalšýj monastýr Voronet. Prepodobnýj Danil byl pochovanýj vo Voronetským monastýrju.

Pripravil: **Miroslav Knap**

Zdroje: „Svjatitel' Nikolaj Serbskij – Tvorite dela pravdy“



7-8/2015





Betlehem

po stopách Isusa Christa

Betlehem

„Ty však Betlehem, Efrata, hoci si najmenší medzi judskými rodinami, z teba mi vyjde ten, ktorý je určený za vládcu v Izraeli. Jeho pôvod je v dávnoweku, v odvekých časoch.“ (Mich 5, 1)

„...sa Isus narodil v judskom Betleheme v dňoch kráľa Herodesa,...“ (Mt 2, 1)

„A ty, Betlehem, v judskej krajine, vôbec nie si najmenší medzi judskými poprednými mestami, lebo z teba vyjde vodca, ktorý bude pastierom ľudu, Izraela.“ (Mt 2, 6)

„Vybral sa Jozef z galilejského mesta Nazareta do Judska, do Dávidovho mesta Betlehema, lebo pochádzal z domu a rodu Dávida, aby sa zapísal so svojou snúbenicou Máriou, ktorá bola v požehnanom stave. Kým sa tam zdržiavali, nadišiel čas pôrodu.“ (Lk 2, 4-6)



Biblia nám presne určuje miesto narodenia Isusa - Mesiáša (gr. Christa, hebr. Mesiáša, sl. Pomazaný), ktorým je Betlehem. Betlehem v hebrejčine znamená „dom chleba“ (hebr. בית לחם Bet lechem).

V Starom Zákone nám prorok Micheáš veľmi presne určuje Isusove rodisko ako Betlehem Efrata. Pomenovanie „Efrata“ znamená, že ide o starší názov tohto Betlehema a často sa týmto názvom označovalo nielen samotné sídlo, ale aj celý región, ktorý obývali Židia z pokolenia Benjamínovho, územie Judu.





V Novom Zákone evanjelista Matúš ako aj evanjelista Lukáš uvádzajú judský Betlehem, alebo inak Betlehem v judskej krajine. Prívlastky sú dávane preto, aby sa to nepoplietlo s Betlehemom v pokolení Zebulon, ležiaceho asi 10 km na západ od Nazareta (Jn 19,15; Sud 12,8).

Rodiskom Isusa je teda Betlehem, sídlo nachádzajúce sa asi 8 km južne od Jeruzalema. Tu sa narodil i kráľ Dávid z rodu Benjamína, a tu bol aj pomazaný za kráľa Izraela (1 Sam. 16,4-13; 17,12).

Betlehem v čase narodenia Isusa Christa bol malou dedinkou, v ktorej žili Židia zaoberajúci sa poľnohospodárstvom a pastierstvom. Počas povstania Bar Kochby (132-135) bolo mesto spustošené, Židia boli vyhnaní a Betlehem bol osídlený pohanmi, ktorí dali na mieste Isusovho narodenia vybudovať svätyňu zasvätenú Adónovi. V tom čase do mesta začali prichádzať prví kresťania. O dve storočia neskôr tam nechala sv. Helena postaviť vôbec prvý kresťanský chrám – Bazilika Narodenia Hospoda. V roku 529 bolo mesto vyplienené Samaritánmi, no onedlho bolo obnovené. Keď roku 614 Peržania vtrhli do Palestíny, zničili všetky kresťanské chrámy, ponechali iba betlehemskú baziliku. Dôvod takéhoto rozhodnutia opisuje jeden jeruzalemský spis z roku 836: „Keď Peržania zničili všetky chrámy v Sýrii a dorazili do Betlehema, prekvapene videli obrazy mágov, ktorí sem prišli z Perzie. Z úcty k svojim predkom baziliku nezničili.“ V roku 637 mesto dobyl arabský chalífa Umar ibn al-Chattáb a v roku 1099 sa mesta zmocnili križiaci, ktorí ho opevnili a nahradili jeho pravoslávne duchovenstvo rímskokatolíckym. To bolo vyhnané po ovládnutí Betlehema sultánom Saladinom. Mestské hradby boli zničené v roku 1250, keď mesto dobyli Malmukovia a následne postupne obnovené počas nadvlády Osmanskej ríše.

Po páde ríše počas prvej svetovej vojny pripadlo mesto pod správu Spojeného kráľovstva v rámci Britského mandátu v Palestíne. Na základe rozhodnutia OSN o rozdelení Palestíny z roku 1947 mal Betlehem pripadnúť arabskému štátu, no po izraelskej vojne za nezávislosť zostalo po roku 1948 pod jordánskou správou. To sa zmenilo v roku 1967, kedy v šesťdňovej vojne dobyl územie západného brehu Jordánu Izrael. Od roku 1995 je Betlehem na základe izraelsko-palestínskych mierových dohôd súčasťou Palestínskej samosprávy. V súčasnosti je Betlehem mestom s 30.000 obyvateľmi.

Bazilika narodenia Christa

Bazilika narodenia Christa je postavená na pozostatkoch predošlej Baziliky Narodenia Christa, ktorú postavila sv. Elena na príkaz svojho syna cisára sv. Konštantína Veľkého v 4. st. Ako píše historické zdroje, táto bazilika bola päťuholná s veľkým vnútorným dvorom pri jej západnej stene. Z jej východnej strany bola dobudovaná hlavná časť – miesto Isusovho narodenia. Podlaha bola vyložená mozaikou, ktorej časť sa zachovala do dnešných dní pod kamennou





podlahou dnešnej baziliky. Archeologické prieskumy v roku 1934 potvrdili historické opisy baziliky postavenej sv. Elenou.

Približne dvesto rokov po postavení baziliky, z nejasných príčin, dal cisár Justinian danú baziliku zbúrať, a na jej mieste postavil novú Baziliku Narodenia Christa, ktorá tam stojí dodnes. K západnej stene novej baziliky bol postavený menší dvor s galériou a osemuholná stavba nad miestom narodenia Isusa bola zamenená trojuholnou svätou katedrou. Týmito prestavbami dostala bazilika tvar kríža. Bazilika Justiniana bola síce väčšia, ale menej krásna a menej vznešená ako Bazilika sv. Eleny. Ani samotný Justinian

nebol spokojný s výslednou novostavbou, a podľa historických zdrojov dal potrestať hlavného architekta. Vnútna výzdoba sa nezachovala, hoci podľa opisov určite bola impozantná a bohatá. S presvedčením možno tvrdiť, že neskoršie opisy konkrétneho obrazu mozaiky sú pravdivé. Išlo o ikonu – mozaiku narodenia Isusa Christa, kde sú zobrazení aj traja mudrci z východu. To pravdepodobne zachránilo baziliku pred jej zničením v roku 614 Peržanmi, keďže uvideli svojich predkov na tejto mozaike.

Pripravil: **bohuznámy**





Svätý Serafim Sarovský

Svätý Serafim Sarovský je jedným z najobľúbenejších svätých Pravoslávnej cirkvi, ktorý dokáže osloviť rôznych ľudí v každej dobe.

Serafim bol veľkým askétom. Žil v ustavičnej modlitbe mysle, spievaní cirkevných textov, čítaní svätých kníh a telesnej námahe. Tvrdým zápasom dosiahol čistotu srdca a prostredníctvom modlitby sa priblížil k Bohu do takej miery, že Svätý Duch osvietil jeho myseľ nestvoreným Božím svetlom, aby bol schopný jasne chápať a celou dušou vnikať do významu Božích slov.

Serafim Sarovský bol naplnený radosťou a nesmiernou láskou k Bohu i blíznym. Počas života mnohým ľuďom pomohol slovami, príkladom i modlitbou.

Všetkým sa prihováral radostným pozdravom:

– Radosť moja!

Tento veľký askéta po celý rok víťazne a oslavne pozdravoval okoloidúcich paschálnym pozdravom:

– Christos vstal z mŕtvych (Christos Voskrese).

Svätý Serafim prežil v Sarovskej pustovni viac ako päťdesiat rokov. Bolo to miesto s hustými lesmi a plné divokej zveri, na ktoré prichádzalo spočiatku len veľmi málo ľudí, ako o tom svedčia staré povesti. Za ctihodným Serafimom do Sarovskej pustovne čoskoro začali prichádzať mnohí ľudia, pretože žiaru jeho svätého života nebolo možné schovať podľa slov Evanjelia: „Vy ste svetlo sveta. Mesto položené na hore sa nemôže ukryť... Nech svieta vaše svetlo pred ľuďmi, aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je v nebesiach.“^[1]

Veriaci kresťania, ktorí sa chcú pokloniť svätým ostatkom ctihodného Serafima Sarovského, ale nemajú možnosť navštíviť Sarov, môžu vzdať úctu jeho svätým ostatkom a poprosiť ho o pomoc vo svojom trápení v pravoslávnom chráme svätého Serafima Sarovského v Bardejove, kde sa 31. júla každoročne koná celonočné bdenie pred sviatkom Prenesenia ostatkov ctihodného Serafima Sarovského divotvorcu, ktorý pripadá na 1. august.

Posviacka chrámu svätého Serafima Sarovského v Bardejove sa uskutočnila 31. júla 2006 za účasti mnohých kňazov i veriacich. Pri tejto príležitosti bola vydaná kniha o živote a askéze svätého Serafima Sarovského so zaujímavými poučeniami o duchovnom živote a s kompletnou bohoslužbou k tomuto veľkému Božiemu služobníkovi.



Prot. Ján Zozuľak

Svätý Serafim Sarovský

1. Mt 5, 14-16.





Vyslobod' moju dušu (1. časť)

Sväté Písmo

Vyslobod' moju dušu, zachráň ma pre svoje milosrdenstvo

Šiesty žalm je v hebrejskej Biblii súčasťou prvej knihy žalmov. Vo všetkých súčasných prekladoch Knihy žalmov je na šiestom mieste. V bohoslužbách Pravoslávnej cirkvi je súčasťou prvej z dvadsiatich kafiziem a je záverečným žalmom tzv. druhej slávy prvej kafizmy.

Podobne ako predchádzajúce Dávidove žalmy, ani tento žalm sa v Knihe žalmov nenachádza v historickom poriadku. Väčšina biblistov, podľa vnútorných, obsahových svedectiev, zaraďuje tento žalm do obdobia Absolónovho povstania, kedy si kráľ začal uvedomovať spojitosť medzi svojím dvojnásobným hriechom – vražda a smilstvo, ktoré rozbili rodinné šťastie Uriáša a Betšabe – a nepokojmi v jeho vlastnej rodine – povstanie syna Absolóna.

Jeho umiestnenie je obsahovým vyvrcholením pocitu pokánia, ktorého náznaky vidíme v predchádzajúcich žalmoch (3–5), ktoré patria do toho istého obdobia, hoci nenasledujú chronologicky. Z bohoslužobného pohľadu je šiesty žalm skutočným kajúcnyim záverom druhej slávy prvej kafizmy.

Na autorstvo poukazuje samotný nadpis žalmu – je ním kráľ Dávid: **ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ, ψαλμὸς δαδ**, žalm Dávidov. Ďalším dôkazom Dávidovho autorstva je obsahová aj jazyková príbuznosť s inými Dávidovými žalmami – najmä tými, ktoré sa vzťahujú k obdobiu Absolónovho povstania.

Dôvodom napísania (vyrieknutia) tohto žalmu bol stiesňujúci pocit kráľa pre svoje niekdajšie hriechy, v ktorých videl príčinu svojho terajšieho nešťastia. Hoci pokánie po dvojnásobnom hriechu bolo úprimné a Boh Dávida urobil belším ako sneh, predsa len, aby nikdy nezabudol na svoj priestupok, pripomínal mu ho tým istým spôsobom, akým Dávid zhrešil – zobral rodinné šťastie inému, preto ho sám stratil. Najprv jeho syn Amnon zneuctil sestru Tamar, potom ho syn Absolón zavraždil. Ten istý Absolón povstal proti Dávidovi, vyhнал ho z Jeruzalema a dokonca zneuctil jeho vedľajšie manželky. Stiesňujúci pocit viny bol počiatkom nádherného Dávidovho pokánia (v. 3–5).

Šiesty modlitebno-prosebný žalm je vďaka svojmu obsahu bohato zastúpený v pravoslávnych bohoslužbách. Vyjadruje univerzálnu prosbu každej úprimne modliacej sa duše o záchranu, o Božiu pomoc a milosrdenstvo. Autori rôznych modlitieb a bohoslužieb ho použili, aby v modliacich sa ľudoch navodili pocit skrüsenosti, pocit potreby pokánia a ľútosti za vykonané hriechy. Slová „vyslobod' moju dušu, zachráň ma pre svoje milosrdenstvo“ sú súčasťou mnohých modlitieb, akafistov, molebenov, pôstnej aj kvetnej triódy.

Celý žalm sa stal súčasťou veľkého povečeria, ktoré sa slúži najmä v období Veľkého pôstu a tak svojím kajúcnyim charakterom pripravuje veriacich k vyznaniu hriechov. Veľký pôst je obdobím zvýšeného úsilia o očistenie sa od hriechov, obdobím intenzívneho pokánia a každodenného vyznávania hriechov. Na veľkom povečeri je druhým žalmom v poradí, hneď po štvrtom žalme,





ktorého úlohou je nasmerovať každého modliaceho sa na myšlienky vzdávania vďaky a prosby o ochranu v nasledujúce hodiny a dni. Šiesty žalm má bohaté použitie aj v bohoslužbách Trebníka. Mnohé z nich majú kajúcny charakter, preto v nich nachádzame viacero úryvkov z tohto žalmu použitých ako prokimeny, verše prokimenov a troparov kánona a pod.

Šiesty žalm je prvým kajúcnyim žalmom Knihy žalmov. Jeho ústrednou myšlienkou je, že Boh má moc zachrániť všetkých nás, že dokáže každého človeka vyslobodiť z ťažkostí – podmienkou je úprimné vyznanie svojich priestupkov a odvrátenie sa od konania zla. Je nevyhnutné si uvedomiť ten fakt, že všetky naše ťažkosti, všetky naše problémy a starosti sú dôsledkom nášho vlastného hriechu. Dnešný človek však nerád hovorí o svojich nedostatkoch, o svojej vine a o tom, že on sám je príčinou vlastného nešťastia, že jeho nerozvážne konanie ho privádza k problémom v duchovnej i telesnej rovine. Človek chce nájsť skôr chybu mimo seba, mnohokrát ju zvaľuje na každého okolo, dokonca aj na samotného Boha. Akoby prestal veriť, že Boh je prameňom lásky a všetkého dobra, a pripisuje mu všetko zlé, čo sa vo svete a v jeho živote deje. V takomto duchovnom rozpoložení, keď sa človek bráni priznať si vlastnú vinu, však ústami proroka Dávida nie je možné dostať Božie odpustenie a ani pomoc. Priznať si vlastnú vinu je počiatkom cesty návratu k Bohu. Za priznaním musí nasledovať vyznanie hriechov (v tomto je nám prorok Dávid najlepším príkladom zo všetkých starozákonných osobností) a viera, že len Boh môže uzdraviť chorého, hriechom strápeného človeka, že len Hospodin má skutočný liek na všetky choroby. Po vyznaní hriechov má nasledovať ich oľutovanie, t.j. pevné rozhodnutie vyhýbať sa im po ďalšie dni svojho života. Toto rozhodnutie je rozhodnutím chcieť zostať v Božej blízkosti, keďže hriech človeka od Boha vzdďaľuje.



Pripravil: **protodiakon Ján Husár**

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва: Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ФЕОДОРИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троицкой Сергиевой Лавры, 2000.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

Толковая Псалтирь с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

ЗИГАБЕН, Е.: Толковая Псалтирь. Ясеново 2000. ISBN 5-7877-0023-6.





Kráľu môj a Bože môj (12. časť)

Sväté Písmo

Koniec piateho žalmu je nádhernou oslavou Božej spravodlivosti. Spravodliví budú jasať, radovať sa, pretože svoju nádej vložili do správnych rúk – rúk samotného Hospodina. Preto Dávid začína tieto posledné dva verše výzvou k radosti a veselosti, výzvou k chvále Hospodinovho mena.

5, 12 – *Н да возвеселѣѣтъ въ нѣмъ ѡповѣдающіи на тѣѣ, во вѣкъхъ возбрѣдѣютъ, ѡ вѣліишиѣхъ въ нѣхъ: ѡ похвалѣѣтъ ѡ тебѣ любащіи ѣмѣ твоѣ. – **Nech sa rozveselia všetci nádejajúci sa na Teba, naveky sa zaradujú a Ty sa v nich usídlíš; Tebou sa budú chváliť všetci tí, ktorí milujú Tvoje meno.***

„Nech sa rozveselia všetci nádejajúci sa na Teba“ – Vtedy, keď Tvoji nepriatelia boli Tebou odvrhnutí, spravodliví sa naplňajú radosťou, pretože nádejajú sa len na Teba jediného, majú moc odolávať všelijakým nástrahám nepriateľov. V historickom kontexte je reč o Dávidovej družine, v prorockom o každom spravodlivom a Bohu vernom človeku.

„Naveky sa zaradujú a Ty sa v nich usídlíš“ – Radovať sa budú neprestajne, pretože dostávajú rýchlo Tvoju pomoc. Vďaka kráse svojich duší sa budú radovať večne, lebo Sväté Písmo hovorí: „Usídlim sa v nich... budem im Bohom a oni mojim ľuďom“ (3Mjž 26, 12. Pozri aj 2Kor 6, 16).



„Tebou sa budú chváliť všetci tí, ktorí milujú Tvoje meno“ – Spravodliví spoznali pravého Boha a len na ňom vybudovali svoju nádej. V prorockom zmysle hovorí, že kresťania natoľko milujú Christa, že sa Christom chvália, ako hovorí apoštol Pavol: „A ja sa nechcem chváliť ničím iným, iba ak Krížom Hospodina nášho Isusa Christa, ktorým je svet ukrižovaný mne a ja svetu“ (Gal 6, 14). V historickom zmysle verš hovorí o radosti Dávidových spojencov, ktorí, vidiac neúspech svojich nepriateľov a stroskotanie ich plánov, zaradujú sa a chváliť sa budú Bohom spravodlivosti – jediným svojim skutočným Spojencom a Ochrancam.

ИСТИНА



Podľa ďalšieho výkladu tu prorok predpovedá o tom blaženom dedičstve spravodlivých, ktoré spomenul v úvode žalmu. Spravodlivých vyzýva k oslave a veselosti a vzbudzuje v nich blahú nádej na budúce blahá. Akoby povedal: Zaradujte sa, nádejajúci sa na Boha, hoci sa teraz nachádzate v ťažkom a namáhavom úsilí (podvihu), no posmeľujte sa nádejou na budúcu slávu. Zaradujte sa a oslavujte meno nášho Boha, ktorý sa vo vás usídlil ako vo svätostánku, vy budete v Bohu a Boh vo vás a tak bude Boh vo všetkých. Tak má prorok na mysli Dedičku, t.j. Cirkv prvorodených zapísaných na nebesiach (pozri Hebr 12, 23), ktorým je od Boha pripravená

večná radosť a večná blaženosť, ku ktorým príde samotný Hospodin, Nebeský Otec a pripraví si u nich príbytok (pozri Jn 14, 23).

5, 13 – *Іа́кв тѣ бл҃гѣиши прѣ́нника, гд҃и, іа́кв ѿрѣ́жіємъ бл҃говоленіа вѣнча́лъ є́си насъ. – Lebo Ty, Hospodine, požehnávaš spravodlivého, keďže priazňou ako zbraňou si nás ovenčil* – V týchto slovách prorok vyslovuje príčinu večnej radosti spravodlivých, ktorá je dôsledkom Božej blahovôle, priazne k nim. Objasňuje: Ty, Bože, večný a spravodlivý Sudca od vekov, od stvorenia sveta si blahosklonný k svojim vyvoleným, ktorí sa na Teba nádejajú a milujú Ťa, ukázal si im svoju milosť, žehnáš im, dávaš svoju blahodať, ochraňuješ akoby nejakým silným štítom, svojou pomocou. Tvoja blahovôľa im slúži namiesto zbrane, ako vencom sa ňou skrášľujú. Tento veniec je spletený z milosti, spravodlivosti, blahodate a slávy.

Záverečný verš tohto žalmu je vyjadrením veľkej viery v Božiu pomoc, ktorú prorok práve teraz obzvlášť potrebuje. Svoju reč obracia k Bohu, hovorí ju od seba samého, no tieto slová sú v duchovnom zmysle zároveň slovami všetkých spravodlivých, ktorí cítia dennodenne Božiu pomoc a ochranu. No Boha milujúci a cnostiam oddaní ľudia sú zväčša odsudzovaní a vysmievaní,

7-8/2015

13





preto prorok, posilňujúc ich duše, hovorí, že Vládca anjelov ich chváli a preslávi. Božie zaľúbenie slúži spravodlivému namiesto zbrane. Veľké blaho je byť Bohu príjemným.

„Požehnáš spravodlivého“ – Budú sa Tebou chváliť všetci, ktorí milujú Tvoje meno, lebo Ty ich žehnáš, konáš s nimi dobré, dávaš im veniec slávy. Slová Božieho požehnania (blahoslovenia, dobrorečenia) sú slovami vyjadrenia Božej blahosklonnosti k tým, ktorí sa usilujú viesť svoj život v súlade s Jeho prikázaniami. Spravodlivým tu v historickom kontexte treba rozumieť samotného kráľa Dávida, v prorockom zmysle všetkých spravodlivých členov Božej Cirkvi, ktorým je pripravené dedičstvo.

„Priazňou ako zbraňou si nás ovenčil“ – Koreňom všetkého blaha je Božia blahovôľa – priazeň, ktorá sa na človeku prejavuje od stvorenia sveta. Spravodliví sa zaradujú, budú sa veseliť a oslavovať Ťa, lebo všetko blahé, dočasné aj večné, pochádza od Teba, lebo Ty si nás svojou blahovôľou ako štítom (zbraňou) ohradil a chrániš nás ňou. Tvoja blahá vôľa a Tvoja veľká láska k nám a aj Tvoja vernosť sú pre nás víťaznou neporaziteľnou zbraňou a vencom víťazstva.

Pripravil: **protodiakon Ján Husár**

Použitá literatúra:

АФАНАСИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Творения в четырех томах. Том 4. Москва: Спасо-Преображенский Валаамский монастырь 1994.

ФЕОДОРИТ КИРСКИЙ, бл.: Изъяснение псалмов. Москва 2004. ISBN 5-94625-081-7.

ИОАНН ЗЛАТОУСТ, св.: Творения. Том 5. Свято-Успенская Почаевская Лавра 2005.

ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИЙ, св.: Беседы на псалмы. Московское Подворье Свято-Троицкой Сергиевой Лавры, 2000.

ПСАЛТИРЬ в святоотеческом изъяснении. Свято-Успенская Почаевская Лавра 1998. ISBN 5-86868-103-7.

РАЗУМОВСКИЙ, Г.: Объяснение священной Книги псалмов. Москва 2006. ISBN 5-7429-0120-8.

Толковая Псалтирь с подстрочным комментарием и краткой историей. Москва 2006.

=> **Predaj pracovných odevov a ochranných pomôcok**
(plne certifikovaných a normovaných pre profesionálov, ale aj bežných pracovníkov)

Kontakt: Mgr. Ing. Jozef Pribocký
0904 501 045
jozef.pribocky@zikoholding.eu

=> **Potlač tričiek, mikín, žiltoviek k rôznym príležitostiam**
(oslavy, dovolenka, narodeniny, svadba, stužková, absolventi, ...)





Moji boji

1. Dorohý moji braťa, sestry, choču vam ja rozkazati o bojoch, kotrý može každé pravoslavne divča mati.
2. Suť to boji a nevidimý zapasý, a postihujut i dnešný mladežnický masý.
3. Neteče pri nich krov i holova cila zostane, no mnoho raz pri nich jazva na duši ostane.
4. Sut to boji o zachovaňa christijanskoho žývotnoho štilu, a bojuje sja o každoho, Janka, Milana, Helenu i Jarmilu.
5. Naše christijanske serdce to je bojisko prave, a najlipša zbroja – christijanske dumaňa zdrave.
6. No je už čas žebým ku prikladom konkretným pristupila, a danu temu vam detajlni výsvitlila.
7. Budu bisidovala sama o sobi, o svojich problemoch a o dnešni dobi.
8. A može sja i vŷ sami v dačim najdete, a može dašto podobne neskorše prožývati budete.
9. No na začatku vam rozpovim o svojich bojoch s modným trendami, kotrý sut znamý každemu divčatu a i starši dami.
10. Objavila sja totiž taka modna vlna vo sviti, že divčata začali nohavici nositi.
11. Je to strašni pohodlne a i prakticke, a navŷše ukrývat v sobi štoskaj kovbojski – magicke.
12. Najme jak sut nohavici ušŷtý z riflaviný, virte nit pro divča vekšoj frajeriný.
13. No jak sja posmotrju na ikoný svjatých div mučenic, kus mi to našŷtýrbit bezproblemov nosiňa nohavic.
14. Neznam sobi svjatý žený ani predstaviti, žebý mohli lem tak jak ja v nohavicach choditi.
15. Divča sja mat po ženský vsehda oblikati, a ne do nohavic što chlopci nosjat navlikati.
16. Lemže svit a Cerkov každŷj štoskaj inše hvarit, a mi sja ne furt na spravnu stranu postaviti darit.
17. No to je lem jedno iz mnohých pokušiňoch modŷ, a dneskaj všadi vidno jej neblahý plodŷ.
18. Dakoli nerozoznaš divča od chlopčiska, musiš sja posmotriti na to calkom zbliska.
19. Pomož nam Bože zachovati prirodzenu krasu, žebý sme nevŷzerali jak kovboji z Teksasu.





20. Mušu povisti, že ňa dakoli okrim toho i maľuvaňa pokušať,
šak kotre divča i toto rado nevýskúšať?
21. No mij ňaňo mi s tým pomahat bojovati,
a to výstrahov, že vin sam ňa môže kvalitni zmaľuvati!
22. Žebým ku Božomu dilu nič nepridavala,
a sama sobov bez pudru i ružu ostala.
23. Podobnýj názor mat i na voňavky s parfumami,
a iši ani jeden nekupil moji mami.
24. Dalšým pokušiňom sut televizny serialy,
kotry oslovujut starý babký i ditý malý.
25. Samozrejmi i ja často podliham ich čaru,
a vstrebam do sebe televiznu žiaru.
26. No v čím je tu boj, môže sa dachto oprositi,
ta predsa v tim časi treba na večurňu iti,
27. Abo možu namisto serialu daku knižku otvoriti,
abo sja dast namisto toho kuščok pomoliti.
28. Dilema je jasna – možu na kolina kľaknuti,
no predsa je lehše pred televizor na gavč si sadnuty.
29. Najjednoduchše je podľa radý starcoch tot boj tak výhrati,
že doma jednoducho nebudeme televizor mati.
30. No sut tu i dalši podobný lakadla,
kotrym jem už neraz za obeť padla.
31. Fejzbuk, počítači, mobil abo tablet,
to je v dnešni dobi doslova magnet.
32. Daj nam Bože čas spravni vŷužŷvati,
žebŷ nam mohla chvíľa i pro molitvu a bližňaho zostati.
33. Dalšým bojom je subota večur, jak na spovid' treba iti,
a do svojej sovisti sja kus lipše posmotriti.
34. Anhel chraniteľ ňa ku tomu povzbudzuje,
no live ucho i štoskaj inše čuje:
35. „Byla jes nedavno, našto sa telo spovidati,
šak i bez toho možeš normalni fungovati,
36. zas sja molitvŷ moliti, rano nič neisti,
a iši i tot pop dašto o tobi zistit.
37. Tak to maš bez starosti i bez problemu,
v pohodi vŷrišenu subotňu dilemu.“
38. No z druhoj stranŷ mi štoskaj v duši kaže,
každŷj hrich i provina pokajaniem sja maže.





39. Či jes za tot týždeň nič plane nezrobila,
či jes býla furt dobra i ku každemu mila?
40. A pomaleňkŷ mi štoskaj šepkat v sovisti,
šak jes ohvarjala, nesluchala a býla v zavisti.
41. Nemolila jes sja jak trebalo,
doma pomoči ťa často ani nenapalo.
42. Býla jes protivna, liniva i jazŷkata,
dakoli nebula s tobov normalna debata.
43. Či sja nemaš divče iz čoho spovidati,
či ja tvij chraniteľ ti mušu vse pripominati?
44. A jak bude v nediľu svjaščenik čašu v ruki trimati,
nebude ti smutno len tak na boku stojati?
45. Jak sobi uvedomiš, že vďaka svoji linivosti,
jes odmitla od Hospoda čašu bezsmernosti?!
46. Koho teper posluchati, povidžte mi ľude,
jedno anhel, druhe čortyk neprestano hude.
47. Jak ťažko sa s tým bojuje, asi sami znate,
a može i vy podobnu skusenosť zos bojami mate.
48. A to je lem zlomok toho, o što treba zapasiti,
jak chočeme uzkov drahov za Isusom iti.
49. Daj nam Bože i vsi svjatŷ kripko bojovati,
nad tým svitom i nad sobov čestno výhravati,
50. A choc sja i zranime a všŷtko nevŷhrame,
no na Strašnim sudi už odpovid' mame.
51. Nebŷli sme idealnŷ, v mnohŷm sme zhrišŷli,
no boj za svoju vlastnu dušu sme nezochabili.
52. Protivnik je strašni silnŷj a i bars skušenŷj,
a tvij vojak Christe Spase barz často ranenŷj.
53. Lem s Tvojou pomočou a s podporov svjatŷch,
budeme dakotri iz zapasov mati i vyhratych.
54. Proto, drahy braťa, sestřŷ, v boji druhomu pomožme,
odsudiňa a i pychu na bik vse odložme.
55. Každŷj mame svoji boji, svoji pokušiňa,
jeden modu, druhŷj slavu, tretij zas kuriňa.
56. Daj Hospodi miloserdnyj boj do kince bojovati,
a po bitki pobidnuju pisň lem Tobi spivati.



Pripravila: **bohuznáma**





Život svätého apoštola a evanjelistu Jána

Christovu blahú zvesť čiže sväté Evanjelium, život nášho Spasiteľa Isusa Christa a ďalej aj Jeho skutky a radostnú zvesť o našej spáse zapísali štyria svätí evanjelisti a to svätý Matúš, svätý Marek, svätý Lukáš a svätý Ján. My teraz budeme písať a hovoriť o svätom apoštolovi a evanjelistovi Jánovi, ktorého samotný Isus Christos nazval „milovaným učeníkom“.

Svätý apoštol a evanjelista Ján bol synom Zebedea a Salome, mal brata Jakuba staršieho, ktorý bol tiež apoštolom. Jeho rodiskom bolo mestečko Betsaida, ktoré ležalo na severozápadnom brehu Genezaretského jazera. Celá rodina viedla skromný a tvrdý život a spolu s bratom bol svätý Ján v úvodnom období učeníkom svätého Jána Krstiteľa. Vďaka svätému Jánovi Krstiteľovi poznal božského Učiteľa Isusa Christa a nasledoval Ho do Galiley. Ďalej, ako vieme zo svätého Evanjelia, bol v Káne Galilejskej svedkom prvého zázraku alebo môžeme povedať aj znamenia, ktoré urobil Isus Christos (Prvé Isusovo znamenie na svadbe v Káne Galilejskej Jn 2, 1–11). Až do druhého povolania žil v rodičovskom dome a potom natrvalo sa stal učeníkom Isusa Christa (Lk 6 Vyvolenie dvanástich apoštolov). Za to, že svätý apoštol Ján dostal zvláštnu duchovnú silu, samotný Christos ho nazval a aj jeho brata menom “Boanergés“, čo znamená v preklade “synovia hromu“ (Vyvolenie Dvanástich Mk 3, 17). Isus Christos miloval svätého Jána a on ako prvý uveril v Christovo vzkriesenie (Isusovo vzkriesenie Jn 20, 8) a ďalej ako prvý poznal Isusa, keď sa ukázal po svojom vzkriesení pri Genezaretskom jazere (Isus sa ukázal siedmim učeníkom Jn 21, 7). Svätý Ján, svätý Jakub a svätý Peter boli svedkami takých najvýznamnejších udalostí, aké sú napríklad: Isusova modlitba v Getsemanskej záhrade (Mt 26, 36–37), Isusovo premenenie (Mk 9, 2), pri Tajomnej večeri ležal na Isusovej hrudi (Označenie zradcu Jn 13, 23), vzkriesenie Jairovej dcéry (Jairova dcéra a trpiaca žena Mk 5, 37), ako jediný z apoštolov bol pod krížom, tak sa stal svedkom Christovho utrpenia, smrti a iba jemu samotný Spasiteľ dal do opatery svoju matku Presväťú Bohorodičku (Isus zveruje matku milovanému učeníkovi Jn 19, 27).

Svätý apoštol Ján vykonával spolu s apoštolom Petrom apoštolskú službu a to na začiatku v Jeruzaleme, kde bolo veľmi často potrebné obhajovať Christovu pravdu o vzkriesení a Jeho učenie pred židovskou radou a potom ďalej aj v Samárii (Apoštoli Peter a Ján v Samárii Sk 3, 1–4, 31 a 8, 14–25). V roku 49 bol svätý Ján na Jeruzalemskom sneme (Pavel a Títus v Jeruzaleme. Apoštoli uznali Pavlom hlásané Evanjelium Gl 2, 9) a z Palestíny odišiel až po smrti Presvätej Bohorodičky. Z cirkevnej tradície vieme, že žil aj nejaký čas v Efeze (Malej Ázii) a z Efezu spravoval susedné cirkevné obce. Približne okolo roku 66 mu svätý apoštol Pavol zveruje do opatery Efezskú cirkev a v tom čase aj apoštol Pavol píše druhý list Timotejovi. Ďalej cirkevná tradícia spomína aj tú skutočnosť, že svätý Ján navštívil Rím a tam bol aj mučený, dostal sa do vy-





hnanstva na ostrov Patmos. Na ostrove Patmos napísal knihu Zjavenia (Apokalypsu), ktorá je v cirkevno-slovanskej Biblii ako posledná (Апокалипсис), bol to rok 81–96 za Domiciánovho prenasledovania. Na koniec svojho života v roku 96–98, za panovania cisára Nera, sa vrátil do Efezu, kde napísal Evanjelium a tri listy. Približne v roku 104 za panovania cisára Trajána zomiera prirodzenou smrťou ako 94-ročný starec. O týchto udalostiach svedčia najstarší cirkevní spisovatelia, ako sú: svätý Irenej Lyonský, sv. Polykarp, svätý Justín filozof a mučeník, Origenes a iní. Svätý apoštol Ján bol spolu so svätým apoštolom Jakubom a Petrom považovaný za oporu – stĺp Cirkvi (Pavel a Títus v Jeruzaleme. Apoštoli uznali Pavlom hlásané Evanjelium Gl 2, 9).



Bezprostrednými adresátmi tohto Evanjelia boli najskôr kresťania z pohanov /bývalí pohanovia/, v širšom zmysle celá Cirkev. Stará cirkevná tradícia svedčí, že Ján napísal toto Evanjelium na prosbu svojich priateľov /tak vznikli aj ostatné Evanjeliá/ a maloázijských biskupov. Keďže išlo o bývalých pohanov, apoštol vysvetľuje hebrejské slová, výrazy a pomenovania s výnimkou slova “amen“ a “hosana“, ktoré boli známe z liturgie kresťanských Cirkví.

Jánovo Evanjelium bolo napísané koncom prvého storočia, čo potvrdzujú aj novoobjavené papyrasy v Egypte /napr. P 52/. Za miesto napísania treba považovať Efez.

Cieľ vzniku tohto Evanjelia naznačil sám apoštol slovami: „Ale toto je napísané, aby ste verili, že Isus je Christos /Pomazaný/, Boží Syn, a vierou aby ste mali život v Jeho meno“ /Jn 20, 31/. Často sa v ňom pripomína, že Isus je Mesiáš, prisľúbený ešte v Starom Zákone /Jn 3, 14; 4, 25-26; 12, 14-16/.

V Christovom utrpení a smrti je prejavovaná plná Jeho sloboda a vznešenosť ako Božieho Syna /Jn 7, 30/. Zvlášť sa v ňom zdôrazňuje Christovo Božstvo, sláva Božieho Syna, ktorá sa denne manifestovala v Jeho skutkoch /Jn 1, 1, 14, 18; 2, 16; 5, 17–18 atď./ Veľmi mnoho sa v ňom hovorí o milosti Svätého Duha, milosti Božej /blahodati/, ktorá je svetlom i životom ľudí.

Na konci prvého storočia sa začali objavovať niektoré odklony od zdravého učenia, respektíve herézy a svätý apoštol Ján odpovedal na ne celkovým zameraním svojho Evanjelia. Najväčšie nedostatky v ich učení boli také zvrátené, že začali popierať božskú alebo ľudskú prirodzenosť nášho Spasiteľa Isusa Christa a na týchto odchylnostiach budovali svoje mylné učenie a aj svoj vlastný život.

Pripravil: **Ioánn Haladej**





Prší pre vašu nedôveru

na zamyslenie

20-30 ľudí v maličkom chráme, 200 – 300 – vo veľkom. Toľko je obyčajne poslucháčov pre duchovného, ktorý hovorí kážeň. Počúvajú zvyčajne pozorne, zatajac dych. A čo povedať o dave a počte 15 – 20 ľudí. A keď ešte väčšina v tomto dave fajčí, pije pivo a je veľmi ďaleko od túžby vypočuť ponaučenie duchovnej osoby? Diakon Andrej KURAJEV je jedným z mála súčasných kazateľov, ktorí vedia zaujať mládež a káže aj na rokových koncertoch. Táto schopnosť sa mi zišla počas poslednej misionárskej šnúry „Deň Krstenia Rusi – najväčší sviatok Otčiny“. To je spoločné turné rokových skupín „DDT“, „Bratia Karamazovci“, a „Skaj“. V poslednom čase hudobníci spolu s otcom Andrejom vystúpili vo všetkých mestách Ukrajiny. O tom, ako prebiehali koncerty, o tom, čo teraz znepokojuje Pravoslávnu cirkev, - v interview otca Andreja.

„Otec Andrej, Vy vychádzate na javisko bezprostredne pred vystúpením Juraja Ševčuka. Ako 10 – tisícové zhromaždenie mládeže reaguje na to, že namiesto rokového hudobníka na scénu vychádza človek v podriasniku (reverende)a hovorí o Bohu?“

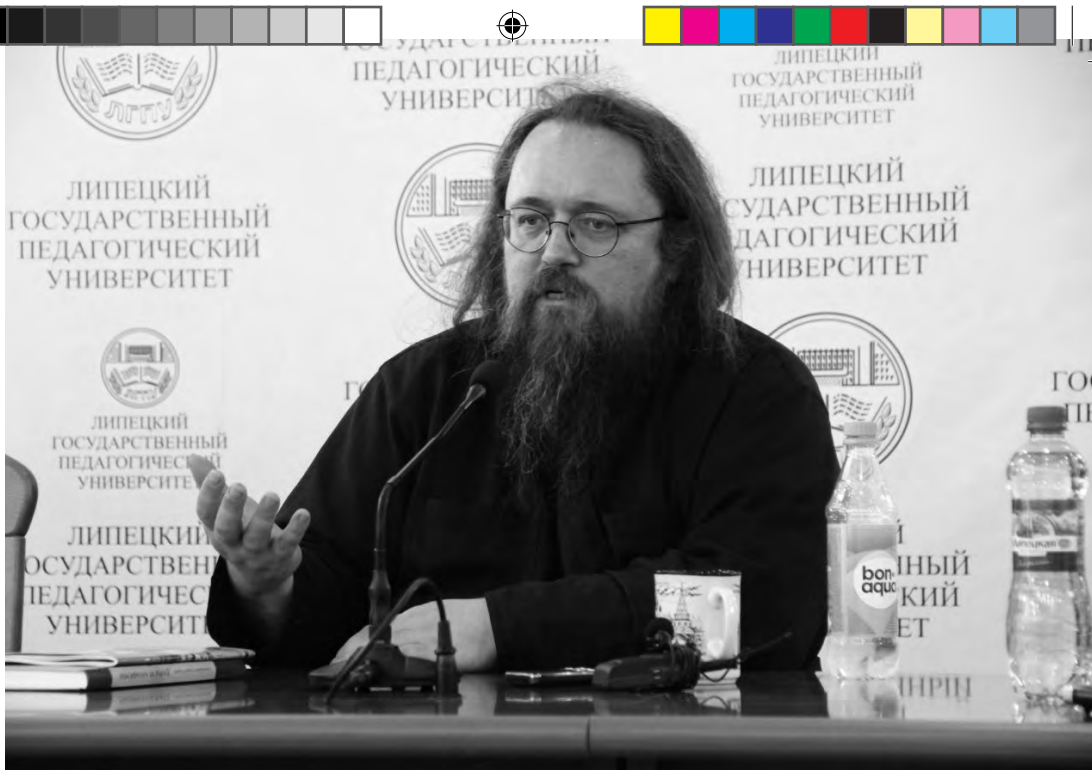
Prečo namiesto? Ved' my sme spolu! Od samotného začiatku na scéne je obraz svätého kniežaťa Vladimíra a práve v jeho pozadí spievajú rokeri. Večer sa začína videonahrávkou s oslovením kyjevského metropolitu Vladimíra. Mne sa zdá, že tu všetko a všetkým je jasné: ved' práve Cirkev venuje mládeži tento večer, tento sviatok. Preto postoj námestia k človeku v habite je zo začiatku tolerantne – chápací. Otázka je v inom: ako urobiť nie hľadisko tolerantne - chápacím, ale mňa zaujímavým. Ja vychádzam na scénu súčasne s jej pracovníkmi, ktorí vymieňajú nástroje pre novú skupinu. Hudobná pauza je nevyhnutná. Mládež to chápe. Takže, zlostiť sa na mňa nemajú dôvod. A teda, odo mňa závisí – či dokážem prinútiť ich pozeráť sa na mňa (a nie na dievča vedľa) a zaujímať sa o to. o čom hovorím a nie o to, kedy skončím.

Dôležité je, aby prvá reakcia nebola jedinou. V Lucku som práve z toho začal príhovor k publiku, ktoré moklo v daždi: „Mládež, na vašom mieste by som položil otázku: pop, ty čo tu robíš? Chod' a venuj sa svojej bezprostrednej práci, pomodli sa, aby prestalo pršať!“ Dážď v Lucku, mimochodom, hneď prestal. Koniec koncov, nie, neokamžite. Prestalo pršať, keď som mládeži povedal: „Prší pre vašu nedôveru. Vy nedôverujete nebu, skrývate sa pred ním pod vašimi daždníkmi. Nuž tak ich zatvorte – a prestane pršať!“

„Okrem neba, kto Vám ešte spôsobil neprijemnosť? Ako Vás prijímala Západná Ukrajina?“

Bolo možné pozorovať zvláštny protiklad a rozdielnosť medzi náladami masmédií a ľudí. Zádrapčivé komentáre v masmédiách (SMI) a internete pred naším príchodom - a nálada na námestí sa ukázali úplne inými, keď primátor Ivano-Frankovska zakázala aj náš koncert do susedného mesta Kaluž. A všade, kde sme boli, nás vítali. Vo Lvove mi podarovali kyticu ruží. V Užhorode, keď





som druhýkrát vyšiel na scénu, mládež už skandovala „Andrej, Andrej!“ Žiadne plagáty ani výkriky na tému „Preč moskovských popov“ – neboli. A dokonca, keď Ševčuk rozprával o tom, že sú to politici, ktorí rozdeľujú naše bratské národy, aj Lvov, aj iné mesta aplaudovali (tlieskali). Mimochodom, v tom istom Lvove na druhý deň mi mladí ľudia povedali, že sa ich to dotkne, keď v nich spoznajú Haličanov a hneď ich zaraďujú do radov rusofobov...

„Čím si vysvetľujete také srdečné prijatie, preukázané Západnou Ukrajinou predstaviteľom Ruska a Ruskej cirkvi?“

Možno, že práve tým, že nie sme žiadni predstavitelia a nestaviame sa do takejto pozície. Kremľ nás tu neposielal, Gazprom nám peniaze nedal. Každý z nás sa rovná sám seba. Ševčuk – Ševčukovi. Kurajev – Kurajevovi. A nikto neašpiruje na rovnosť s Ruskom, Kremľom, s Moskovským Patriarchátom. A je to aj diplomacia – ľudová. Národ nie je povinný si brať príklad zo svojich politikov...

„Ako zvyčajne prebieha samotný koncert?“

Scenár je taký: - Na začiatku videooslovenie kijevskeho metropolitu Vladimíra, potom vystúpenie miestneho duchovného alebo episkopa, potom krátke vystúpenie cirkevného chóru, vystúpenie ternopolskej rokovej skupiny „Skaj“, potom kijeviskí „Bratia Karamazovovci“, potom „DDT“. V prvých dňoch, keď vedúci oznámili, že bude skupina „DDT“, ľudia zo začiatku neverili svojim ušiam. A potom ohromne zaťažovali miestnu sieť mobilných operátorov



a za pár hodín sa počet poslúchačov zvyšoval o tridsaťkrát – od päťsto do pätnásť tisíc.

„K vystúpeniam všetkých duchovných je vzťah mládeže rovnaký? Nie je rozdiel medzi vnímaním miestneho kňaza, hovoriaceho po ukrajinsky a vzťahom k Vám?“

Skutočne, je veľmi dôležité, aby ľudia počuli zo scény rodnú reč. Predovšetkým Krstenia Rusi – to je Sviatok Ukrajincov: „Najpoprednejší sviatok Otčiny“. „Skaj“ spieva po ukrajinsky. Výzva miestnych kňazov je tiež po ukrajinsky. Ševčuk končí koncert ukrajinskou verziou svojej piesne „To je všetko“. A v Černovcach som niekoľko fráz vo svojom poučení povedal po moldavsky.

No reakcia mládeže sa určuje nie použitým jazykom, ale modelom komunikácie s ňou. Aj keď duchovný hovorí po ukrajinsky, ale príliš cirkevne, zaobalenými slovami, nie z jej života a nie o nej – tak reakcia úctivo chýba. A keď rozprávam s využitím mládežníckej kultúry, tak mládež chápe, že ja som prišiel k nim, že ja im neopakujem výber mojej včerašej kázne na farnosti, že vidím a oceňujem ich svojráznosť. A vtedy ani môj moskovský prízvuk nie je prekážkou.

Je zaujímavé pozorovať smerovanie pohľadov a otáčanie hláv ľudí. Pri mojom príchode na javisko sa ľudia obracajú na rôzne strany. Vraj, pokiaľ pop „podrindá“, my sa poobzeráme po svojich... No už o minútku sa smer pohľadov mení – už pozerajú na scénu. A najhlavnejšie, čo som chcel priniesť, je to, že medzi svetom mladých a svetom Cirkvi neexistuje vojna. Že i duchovný sa tiež môže láskavým pohľadom pozrieť na ich svet. A to znamená, že podľa pravidiel ľudskej reakcie si aj oni môžu dovoliť pozrieť dobrým pohľadom na svet Cirkvi a viery. A preto nemá cenu, čiže nestojí za to, odkladať svoj vstup do sveta viery až do odchodu do dôchodku pre intelektuálnu neschopnosť.

„Vystupovali ste s prednáškami v mnohých mestách Ruska a Ukrajiny. Ktorý národ je viac náboženský, obyvatelia Ruska alebo Ukrajinci?“

Ukrajinci sú viac cirkevnejší ako Rusi. Otázka je v kvalite tejto cirkevnosti. Pravoslávie na Ukrajine je viac organické, tradičné, živé preto, lebo je živá aj ukrajinská dedina. A ruskej dediny za hranicou Černozemia prakticky niet. V Rusku Pravoslávie je mestským náboženstvom, na Ukrajine ešte aj dedinským. V tomto je plus, ale je aj mínus. Plus – zachováva sa tradícia. A mínus - je to menšia reflexia nad obsahom svojej viery. Tu, na Ukrajine, je viac obradocentričnosti viery a menej úsilia po poznaní podstaty viery. To je vidieť podľa smerovania knižných tokov. Cirkevný knižný obchod – to je ulica s jednosmernou premávkou. Všetka bohoslovecká literatúra ide jedným smerom – z Ruska na Ukrajinu, ale nie opačne. Veľmi sa spolieham, že po nedávnej výmene rektora Kyjevskej duchovnej akadémie sa čosi udeje. No zatiaľ nevidím, aby sa bohoslovecké myslenie na Ukrajine rozvíjalo tým istým tempom ako v Rusku za posledných 20 rokov.





„Prečo sa pravoslávni tak málo venujú (šíreniu) svojej viery?“

Jednou z hlavných prekážok na ceste misií je jubilejná choroba cirkevnej vrchnosti v Rusku aj na Ukrajine. Eparchia žije od výročia k výročiu (od jubilea k jubileu). Rastie sýta jubilejná zhovievavosť – my ideme od prameňov, všetko máme v poriadku, my si svoje dejiny poznáme a chránime... Áno, posledných 20 rokov dávajú základ pre radosť a optimizmus. Rastie počet chrámov, vydávajú sa knihy, otvárajú sa semináre a monastiere. No tempo tohto obrodenia až tak nezodpovedá úrovni tých nebezpečenstiev, ktoré visia nad našimi národmi – nebezpečenstva vymierania tak národov, ako aj kultúr. A to už v najbližších 50. rokoch. Tieto výzvy vyžadujú vážne úsilie a obete. Je potrebné obetovať obvyklé tempo života, dokonca obvyklý jazyk misie. Lebo sa môžeme podobať lekárovi, ktorý dojemne číta príbeh choroby uzdravujúceho sa pacienta: „Aha, ešte predvečerom bola teplota 40 stupňov a dnes iba 37 a pacient sa s chuťou najedol“. Všetko je dobré, okrem jednej okolnosti – nemocný a lekár navzájom obdivujú jeden druhého v lekárskej kajute „Titanika“...

„Nedávno ste oznámili, že sa chystáte odísť do dôchodku. A ja som neraz počul, že na všetky svoje vystúpenia beriete so sebou seminaristov – vychovávate dorast. Kto bude kazateľom, keď odídete do dôchodku?“

Zatiaľ na nikoho prstom ukázať nemôžem. Tí seminaristi, ktorí sa mi páčia, to sú mladí popudiví ľudia (a niektorí sa ani nemôžu stať misionármi), niekedy mi aj do očí otvorene hovoria: „Otec Andrej, ja vašim klonom nebudem!“ A vďaka Bohu! v konečnom dôsledku – náhradu nemám, a v tomto roku odchádzam do dôchodku v pesimistickej nálade. Dôchodok, koniec koncov, bude skôr psychologickým Doposiaľ týždeň, ktorý som strávil doma, som považoval jednoducho za trápny neúspech. Práve teraz budem považovať domov za miesto svojej práce a výjazdy (oni budú pokračovať, aj keď nie tak často) budem považovať za únik od literárnej - učiteľskej práce ...

„Veľa sa debatuje na tému, či má byť UPC (Ukrajinská Pravoslávna Cirkev) autokefálnou (samostatnou). Najhlavnejším jednoduchým argumentom v prospech autokefálie – je to, že v nezávislom štáte má byť nezávislá Cirkev. Vy s tým súhlasíte?“

Ja takýto argument nepovažujem za vážny. Pretože v dejinách boli rôzne príklady. Boli aj dve rôzne Pravoslávne cirkvi v jednom štáte – Gruzínska a Ruská v rámci ZSSR, päť patriarchátov v rámci jednej Rímskej impérie. Existuje aj jedna Cirkev v rôznych štátoch – Antiochijský patriarchát spája územie Libanonu a Sýrie, Alexandrijský patriarcha je pápežom celej Afriky, vrátane Kene – tam je veľmi aktívne rastúca Pravoslávna cirkev a jej metropolita tancuje na liturgii... Nezabúdajme ani na univerzálnosť Rímsko-katolíckej cirkvi – veď nikto v Európe ani v Amerike nežiada, aby každej krajine dali svojho rímskeho pápeža.





„Práve to, že UPC zachováva jednotu s Moskvou, často slúži dôvodom na výčitky...“

V čom vo všeobecnosti obviňujú Moskvu – v tom, že pumpuje peniaze z ukrajinských farností a za ukrajinské peniaze pozlacuje moskovské kupoly? Alebo za to, že Moskva kotúľa svoje peniaze na Ukrajinu a podporuje svoju akoby bábkovu cirkev a preto jej nedáva autokefality? Obviňujú ju v jednom aj v druhom. A keď ľudia obviňujú z dvoch navzájom vylučujúcich sa vecí, to znamená, že takito žalobcovia čosi v hlave nemajú v poriadku.

„V Penzenskej oblasti sa skupina veriacich zabarikádovala do jaskyne v očakávaní konca sveta. Predkladajúc, že navonok títo veriaci sa ničím nelíšia od pravoslávnych – majú ikony, životy svätých a tak ďalej, niektorí novinári už urobili záver: ukazuje sa, že Pravoslávie tiež môže privádzať do sektárskej psychológie...“

Samozrejme, môže. V dejinách Cirkvi sa práve sektárstvo takéhoto druhu rodilo – začínajúc od radikálnych gnostikov, montanistov III. storočia, donatistov IV. st. a tak ďalej.

„V čom je teda spasiteľná misia Cirkvi, keď privádza ľudí do samozakopovania sa?“

Veď áno, aj liekmi sa možno otráviť – ak ich budete užívať podľa svojho gusta a neúplných vedomostí. Existuje človek a existuje história jeho choroby. Cirkev je živý organizmus, ktorý rastie storočia, no ktorý má taktiež svoje choroby. Sú ľudia s náchylnosťou na určité choroby. Tak to je aj v Pravosláví, sú tam náchylnosti práve k takýmto boľáčkam – protestne – asketickým. To je, keď nejaká skupina ľudí vyhlasuje: „Vy, všetci ostatní, žijete, nedostatočne asketicky, vaše kompromisy s týmto svetom zašli príliš ďaleko!“ A títo „askéti“ zbavujú sa zodpovednosti – niekedy upálením, inokedy odchodom do púšte alebo únikom na protestné internet – fóra. Výbuchy takéhoto druhu existovali stále a liek na nich je stále iba jeden. Ponaučenie musí byť vnútri Cirkvi. Ba čo viac – vnútri Cirkvi je potrebný dialóg, schopnosť pastierov vysvetliť farníkom motívy tohto alebo iného svojho konania (pôsobenia). Vo všeobecnosti v XXI. storočí sa musíme naučiť kázať a vysvetľovať.

„Oficiálne webové stránky Moskovskej Patriarchie nazvali penzenských pustovníkov sektármi. Napriek tomu ich činnosť sa na prvý pohľad málo čím líši od konania, napríklad Kyjevo – Pečerských svätých. Tí sa tiež zahrabávali pod zem a boli tam iba o chlebe a vode. Čím sa líšia sektári od prepodobných Pečerských?“

Rozdiel je v tom, že sektári bezočivo vyhlásili dátum konca sveta. Okrem toho sa zatvorili hlasne obviňujúc všetkých ostatných. Vraj, sklamali sme sa v Patriarcháte, ktorý nebojuje s antichristom... Nič podobné ani Antonij, ani Feodosij Kyjevsko – Pečerskí nerobili. Penzenským zakopancom bolo prejavené príliš





veľa úcty – aj v tlači, aj vládnuou mocou. Bolo vynaložené okolo 1 mil. dolárov penzenskou administratívou – na zabezpečenie bezpečnosti a čínorodosť týchto pustovníkov, na policajnú stráž, na práce, ktoré zabránili zosuvom pôdy a tak ďalej. Miestne poľnohospodárske družstvo od svojho vzniku toľké peniaze nevidelo. A aj sa teraz bojím, že z týchto disidentov urobia hrdinov. Už som našiel na internete webovú stránku na ochranu penzenských pustovníkov. Napokon, táto webová stránka je vytvorená ateistami – antiputinovcami.

„V jednom z nedávnych článkov New York Times je o Rusku napísané, že RPC s pomocou zvláštnych (špeciálnych) služieb utláča (obmedzuje) protestantské konfesie v Rusku.“

Viete, New York Times – má takú úlohu, aby strašil celý svet strašným Ruskom. V skutočnosti, práve teraz na jednom z moskovských súdov vypočúvajú žalobu protestantského pastora proti známemu pravoslávnenému bojovníkovi so sektami Alexandrovi Dvorkinovi. Pričom šance samotného Dvorkina vyhrať tento proces sú mizerné. Mimochodom, aj my tiež máme radi tento „verklik“: „My pravoslávni, nás tak prenasledujú, nás tak utláčajú!“ a keď sa spýtaš podrobnejšie – kto a ako prenasleduje, ukáže sa, že baťušku nepustili do televízie. Vždy je výhodné vystavovať sa v úlohe prenasledovaného. Pozícia obete vyvoláva viac sympatií.

„Za posledných 20 rokov Cirkev urobila veľký technický prielom. Zriadili sa stovky pravoslávnych webových stránok, existujú vlastné kanály, prenosy bohoslužieb cez internet a tak ďalej. No doposiaľ duchovní pri počítači vyvolávajú u mnohých Pudi údiv. Vraj, čo že – skutočne pravoslávni komunikujú cez telekomunikačné prostriedky?“

Psychologicky je pohodlnejšie nás považovať za mimozemšťanov, za obyvateľov Atlantída alebo Kiteža. Z pohľadu malomeštiaka, je to pohodlné a vhodné: vy ste – v etnografickom múzeu alebo na inej planéte a ja – som tu, „v reálnom živote“, a vy ku mne nemáte žiaden vzťah, nelezte ku mne s vašou archaično-





sťou. Ved' ak sa vedľa ocitne pravoslávny človek, na tom istom životnom, kultúrnom, kariérnom horizonte so mnou – tak je výzvou, nasmerovanou na mňa. Prečo je celkom ako ja a zároveň sa na mňa nepodobá?

„Vy ste hovorili o tom, že Rusko a Ukrajina sú vymierajúce krajiny. No zároveň sa uskutočňuje veľký prírlev emigrantov iných národností a vierovyznaní. Zamysleli ste sa nad tým, čo bude s Pravoslávnuu Cirkvou tak o 20 – 30 rokov?“

V Cirkvi bude všetko dobré, aj keď v krajine bude všetko zlé.

Prečo?

O 30 rokov v tradične pravoslávnych krajinách pravoslávni zostanú v menšine. Uvedomenie si toho sa stane faktorom konsolidácie. Ľudia si začnú viac cenit' svoju národnú (národnostnú) samoidentitu (samourčenie), jazyk a vieru. Takto, veľmi mnoho ľudí, ktorí viedli svetský spôsob života v Rusku a ocitnú sa v emigrácii, začínajú hľadať cestičku k ruskému chrámu a k viere. Domnievame sa, že aj v Moskovskom kalifáte si Rusi opäť začnú vážiť nimi samými kedysi oplývajúce tradície, medzi nimi aj náboženské. V súlade s tým počet farníkov môže stúpať. Znamená to, že ak sa Ruská Federácia stane Moskovským kalifatom, počet ľudí, ktorí chodia do pravoslávnych chrámov, môže stúpnuť. To znamená, že v Cirkvi ako v štruktúre bude všetko v poriadku. Okrem toho, eparchiálne vedenie bude šťastné z dôvodu, že nebude potrebné šklbať sa a vynakladať akési nezvyčajné úsilie. Kresťania sa zaoberajú misionárstvom, a to znamená, že aj pravoslávni musia. So škripotom s obrovskou neochotou sa niektoré naše duchovné osoby venujú misiám, aspoň imitujú misijné obrodienie.

A zrazu vláda povie: „Misie sa zakazujú“? Akokoľvek je to čudné, mnohí pravoslávni budú nadšení z toho zákazu. Ledva sa objaví, na koho môžeme zvaliť svoju vlastnú pasivitu, svoju vlastnú neschopnosť. A teraz je cítiť akúsi nevôľu: existuje sloboda, misijné činnosti; evanjelský misionársky imperatív (rozkaz, príkaz): „Chod'te a naučte všetky národy“ tiež existuje, ale želanie počuť ho a realizovať tu nie je. A považovať práve seba za vinníka v odvolávaní sa na to sa nikomu nechce a preto tento evanjelský imperatív sa hasí buď odvolávaním na neúspešnú misijnú skúsenosť (napríklad, komusi sa takou zdá moja skúsenosť hlásenia na rokových koncertoch), alebo na nemožnosť misie v dôsledku nepriaznivých (nevyhovujúcich) vonkajších podmienok. V jednom z ukrajinských miest na konci vystúpenia „DDT“ som potichučky priviedol na scénu miestneho báťušku (pravoslávneho duchovného) a pošepol som mu, ukazujúc na 15 – tisícové zhromaždenie mládeže: „Otče, to je tvoja pastva!“ A on, zdá sa, to zobral vážne a môže byť, že po prvýkrát pochopil, že jeho stádo – to nie je iba tristo farníkov, ale celé jeho mesto ...

Rozprával: **Vlad Golovin**

Voľný preklad: **Ján Savčák**





Údel tých, čo povstali proti Bohu

na zamyslenie

S Božou pomocou chcem porozprávať o údele tých, ktorí bojovali proti Christovi a Jeho svätej Cirkvi, o tých, ktorí prenasledovali Jeho verných služobníkov. Nevypíšem všetko, len toľko, aby sa to zmestilo do tejto malej knižôčky, pretože ak by som chcel napísať všetko, vzniklo by veľa hrubých kníh a častí. Teraz, keď pred nami leží celá história Christovej Cirkvi, od obrátenia Saula (Pavla) až doteraz, napíšeme si, aký zlý koniec postihol všetkých, ktorí povstali proti Pravde.

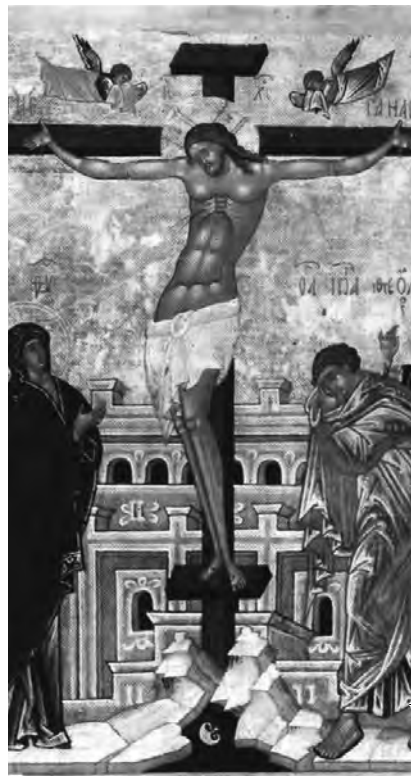
1. zradca Judáš – zapredal Christa za 30 strieborných a za to doňho vošiel Satan a začal ho pokúšať, mučiť – a Judáš spáchal samovraždu. A keď sa obesil – „zrútil sa dolu hlavou, rozpukol sa, takže mu vypadli všetky vnútornosti“ (Sk 1, 18).

2. Kajfáš – vodca farizejov, bol hlavným obviňovateľom a „sudcom“ Christa, organizátorom ohovárania a krivých svedectiev proti Christovi a následne aj prenasledovateľom Jeho nasledovníkov. Zem ho však neprijala. Jeho telo po smrti nechcela prijať ani zem, ani voda. Kdekoľvek ho pochovali, jeho telo vyhodilo von. Napokon ostal zavesený v jaskyni.

3. Pilát – podľa Rímskeho zákona síce uznal Christa nevinným, avšak aj napriek tomu Ho vydal na smrť ukrižovaním. Skoro po Christovej smrti ho cisár Tibérius zbavil moci a odovzdal ho súdu. Pilát bol odsúdený do vyhnanstva a umrel pomätený a chudobný.

4. kráľ Herodes – krvilačný kráľ, ktorého Hospodin nazval líškou a ktorý sa Christovi rúhal. Obliekol Ho do bieleho rúcha a odpravil Ho naspäť k Pilátovi. Po smrti a vzkriesení Christa chytal a mučil apoštolov. Pokladal sa za boha a žiadal od ľudí, aby sa takto k nemu aj správali. No v „určený deň obliekol si Herodes kráľovské rúcho, posadil sa na trón a prehovoril... A zaraz ranil ho anjel Hospodinov, pretože nevzdal Bohu slávu a žraný červami, vypustil dušu“ (Sk 12, 21-23).

5. cisár Nero – ohňom a mečom prenasledoval kresťanov. Predniesol posledný príhovor pred popravou sv. Petra a Pavla. Kresťanov natieral smolou a podpaľoval ako facke. Podnecoval Rím, aby prenasledoval kresťanov. Ako však nakladal s inými, sám skončil – zabil sa mečom.



Pripravil: jM

Zdroje: „Svätiteľ Nikolaj Serbskij – Tvorite dela pravdy“





Ako bude človek spasený

na zamyslenie

Ako bude človek spasený, ako bude oslobodený od zla, ktoré ho trápi? Odpoveď nám dáva Božie slovo: „A niet v nikom inom spásy, lebo ani niet pod nebom iného mena, daného medzi ľuďmi, v ktorom máme byť spasení“ (Sk 4,12).

Človek sám nemôže byť spasený. Potrebuje Boží zásah, ktorý sa uskutočnil vtelením Božieho Syna. Christos prišiel na svet, aby zachránil človeka. Kríž a zmŕtvychvstanie Christa zachraňujú človeka.

Hriech bol prekážkou, aby bol človek spasený. Tento hriech odstránil Christos svojou smrťou. Teraz môže byť človek spasený, stačí, ak chce. Christos prišiel na svet, aby zachránil hriešnika, prišiel, aby oslobodil človeka od zla, prišiel, aby navrátil človeka k Bohu.

Ale pri spásе človeka musí spolupracovať aj samotný človek. Ako sa zo svojej slobodnej vôle vzdialil od Boha, rovnako tak sa zo svojej slobodnej vôle musí opäť vrátiť. Pri spásе človeka sú rozhodujúce dve veci: pokánie a viera. Christos kázal: „Kajajte sa a verte v Evanjelium“ (Mk 1,15).

Prvým krokom k spásе človeka je pokánie. Tak kázal Christos, Ján Krstiteľ a apoštoli. Bez pokánia človek nemôže byť spasený. Pokánie je, aby človek uznal svoju hriešnosť a prosil o Božie milosrdenstvo.

Nech ťa ani nenapadne myšlienka, že nepotrebuješ pokánie. Všetci sme dlžníci, služobníci pred Bohom. Všetci sme porušili Božiu vôľu, jeden viac, iný menej. Nemysli si, že tvoj dlh voči Bohu je malý alebo veľký. Ty ho nemôžeš splatiť. Jestvuje len jeden spôsob, ako ho splatíš: tvoje pokánie pred Bohom.

Čo je pokánie? Pokánie je odstraňovač. V tomto živote všetci robíme chyby. Robili sme chyby, keď sme boli deti, keď sme vyrástli. Náš život je plný chýb. Ale ľudia majú odstraňovač na chyby, ktoré robia. Ktorý žiak, ktorý učiteľ nemá so sebou niečo, čím by opravil chybu? Tento odstraňovač dal Boh Cirkvi a je ním pokánie. Beda, ak by nebol odstraňovač – pokánie, pretože by nebola spasená žiadna duša. Koľkí z nás použili odstraňovač, ktorý sa nazýva pokánie?

www.pravoslavnekrestanstvo.sk

Prevzaté z knihy: P. Panagiotidis: Cesta s Bohom.
Kallipetra – Rachis Veroias, Grécko 2001.





Modlitba za našich nepriateľov

Hospodi Isuse Christe, Bože náš, prijmi odo mňa, nedôstojného služobníka Tvojho, modlitbu za mojich aj našich nepriateľov a odpusť nám všetky naše hriechy, zmiluj sa nad všetkými našimi nepriateľmi, ktorí nás nenávidia alebo urážajú, prenasledujú či mučia a nesúď ich tak, ako si zaslúžia, ale Tvojou veľkou milosťou ich odvráť od tohto všetkého: od nevernosti k pravoslávniu a pobožnosti, nech sa verne odklonia od zla a nech činia dobro - aby žiaden z nich nezahynul, kvôli nám, nedôstojným sluhom Tvojim.

Bože milostivý, modlím sa k Tebe zvlášť za tých, ktorí ma urazili alebo zarmútili alebo mi akokoľvek ublížili. Netrestaj ich kvôli mne, hriešnemu, ale pomaz ich svojou večnou blahodatkou.

Modlím sa k Tebe, Bože, aj za tých, ktorých ja sám hriešnymi nazývam alebo som ich naviedol na hriech nepriateľstva. Spomeň si, Bože, že všetci sme ľudia, a že ako ľudia hrešíme proti Tebe a medzi sebou navzájom si ubližujeme; ale Ty, Bože náš, ako náš Stvoriteľ a Otec, buď milostivý k nám hriešnym a zmiluj sa nad nami.

Ty, Bože, Ľudomilý, Spasiteľ náš, odpusť nám naše hriechy a vzájomné nepriateľstvo; vytrhni, Bože, z našich srdc každú vzájomnú nespokojnosť, egoizmus a zloпамätlivosť a všetko to, čo môže zničiť a oslabiť bratskú lásku. Pretože Ty si Boh milosrdenstva a lásky k človeku, a prikázal si nám, aby sme odpúšťali nielen našim priateľom, ale aj nepriateľom našim, a aby sme sa na Teba obracali s modlitbou za tých, ktorí nás nenávidia a prenasledujú nás. Tebe, Jedinému Milostivému, sláva i chvála na veky vekov. Amen.

Táto modlitba je od sv. Nikolaja (Velimiroviča), biskupa Ochridského a Žičského (1880 – 1956). Deň jeho pamiatky je 5./ 18. marca (deň zosnutia), 20. apríla/ 3. mája (deň prenesenia ostatkov späť do Srbska)

Preložila: **Lenka Havajová**

Zdroj:

http://www.molitvenik.in.rs/molitve/molitve_svetog_nikolaja_zickog/molitva_za_neprijatelje_nase.html





List Pavla Rimanom, Evanjelium podľa Matúša

Kniha **List apoštola Pavla Rimanom** je výklad samotného listu, ktorý je rozsiahlejší ako všetky jeho listy dokopy. Týmto listom si apoštol Pavol chcel pripraviť pôdu pre svoju misijnú prácu medzi Rimanmi. Zaoberá sa otázkou ospravedlnenia človeka skrze vieru v Isusa a Božiu blahodať, a nie skrze Zákon, ako to chápali farizeji a zákonníci. Je prepletený veľkými dogmatickými pravdami. Je určený „všetkým, čo sú v Ríme“. List bol napísaný v Korinte počas Pavlovej 3. misijnej cesty, čiže v zime roku 57-58, odoslaný prostredníctvom diakonisy Féby.

„Čo teda na to povieme? Ak je Boh za nás, kto proti nám?“ (Rim 8,31).

Autor: **prot. Štefan Pružinský, st.**

Počet strán: 302, Väzba: brožovaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk, Vydané: 2012

Evanjelium podľa Matúša je výklad samotného Evanjelia v dvoch zväzkoch (1/1 a 1/2). Najprv treba zdôrazniť, že zo všetkých Evanjelií je jediné systematické, aby idea Božieho kráľovstva mohla jeho obsahom prechádzať ako zlatá niť. Matúš zhromaždil všetok materiál, ktorý si je blízky obsahu, a rozdelil ho do 5 veľkých celkov. Má palestínsky kolorit a je adresované prednostne Palestíncom. Matúš najviac cituje starozákonné proroctvá a najviac uvádza Isusove zázraky, aby tak preukázal pravdivosť Christovho učenia a Jeho mesiášske poslanie. Často sa toto Evanjelium označuje ako Evanjelium Mesiáša, Evanjelium Božieho kráľovstva, Evanjeliom Cirkvi a všeobecným Evanjeliom.

„Kniha o pôvode a poslaní Isusa Christa, Syna Dávidovho, Syna Abrahámovho“ (Mt 1,1).

Autor: **prot. Štefan Pružinský, st.**

1/1

Počet strán: 414, Väzba: brožovaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk, Vydané: 2000

1/2

Počet strán: 476, Väzba: brožovaná väzba

Jazyk: slovenský jazyk, Vydané: 2002

PRAVOSLÁVNE
BIBLICKÉ
KOMENTÁRE
6



PRAVOSLÁVNE
BIBLICKÉ
KOMENTÁRE

1/2

Prot. Štefan Pružinský

EVANJELIUM PODĽA MATÚŠA



Vydala Pravoslávna bohoslovecká fakulta
Prešovskej univerzity v Prešove
2002

ИСТИНА





Detská stránka

súťaž

Milé deti, v tomto čísle Istiny sme si pre Vás pripravili zopár úloh. Veríme, že sa niečo nové naučíte. Úlohy nám zašlite, prosíme, do redakcie Istiny najneskôr do 15. 11. 2015. Vyžrebovaný výherca bude odmenený. Prajeme Vám veľa úspechov!

1. Prepíšte básničku od Ludmily Šandalovej písanými písmenkami:

Дары

Мілий Боже, де ня зводить
моя думка блудна?
За капельков живої води,
там, де гірська студня.

Боже з небес, за чім жаждить
а што душі хыбать?
Окршынка на день каждый
з пшеничного хліба.

Одпусть болість, святой Боже,
за чін покаяный.
Най покора взяти може
з дарів предкладаных.





2. Napíšte správne odpovede

1. Ktorá nedeľa vo Veľkom pôste je pamiatka sv. Gregora Palamy?

2. Sviatok sviatkov.

3. Koho porazil Dávid?

4. Ako sa volal syn Abraháma a Sáro?

5. Kto bol vo veľrybe 3 dni a 3 noci?

6. Mesto, v ktorom Boh zmiatol jazyky.

7. Načo bola premenená voda na svadbe v Káne Galilejskej?

8. Kto zradil Christa, kým kohút 3 krát zakikirikal?

9. Komu je zasvätený pondelok?

10. Kto bol v jame s levmi?

11. Kto sa dožil vysokého veku, aby uvidel Mesiáša?



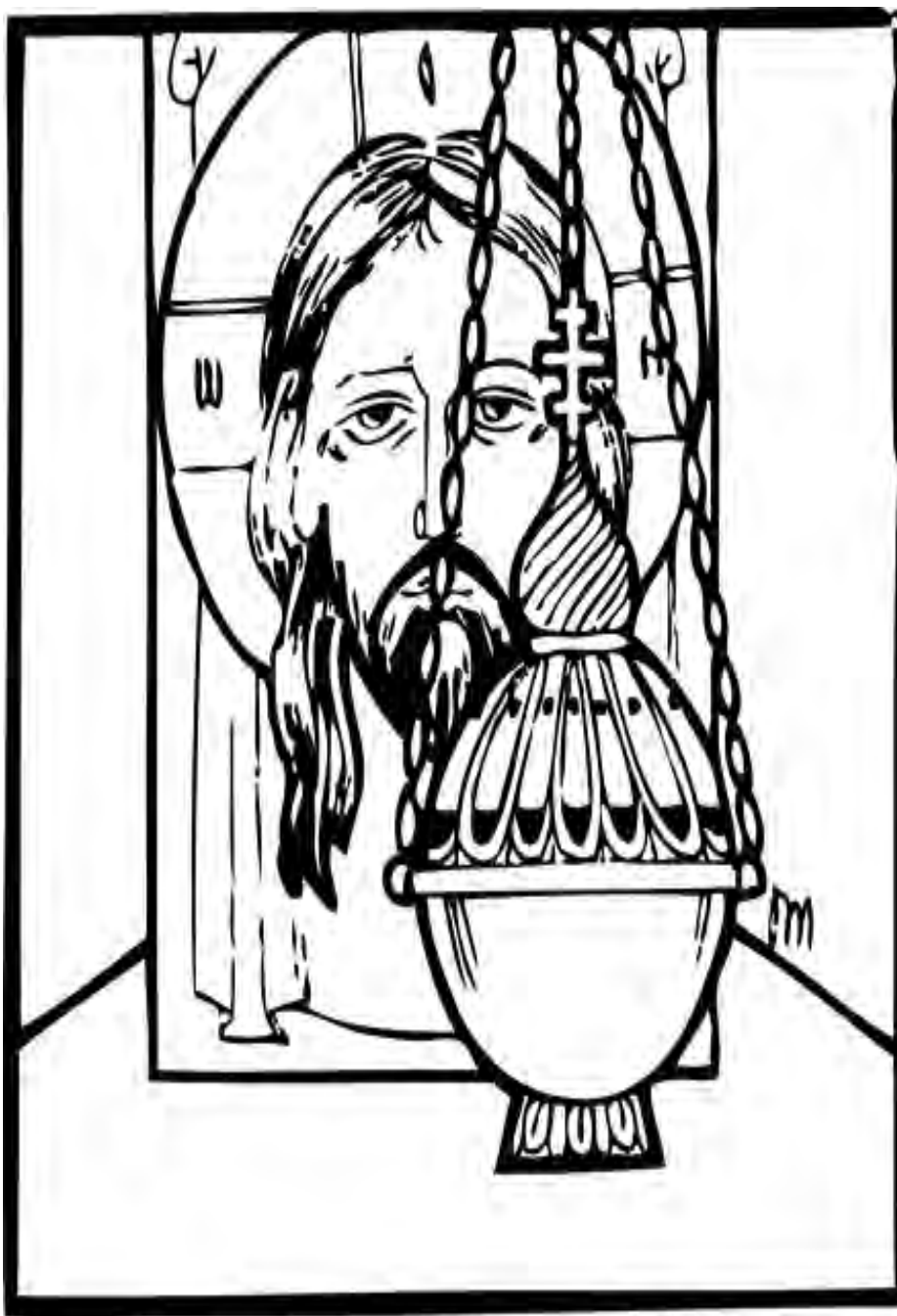


3. Vymaľujte obrázok





4. Vymalujte obrázok





5. Vymalujte obrázok





6. Vymaľujte obrázok



Pripravili: Anička Fed'ová a Lenka Havajová
ІСТИНА





Duchovná abeceda

**Duchovná abeceda archimandritu Efréma,
igumena svätého a čestného monastiera
Vatoped (Svätá hora Athos)**

Oltár

Je naozaj veľkolepé, keď vchádzame do oltára, do Svätyni Svätých na miesto, kde i samotní anjeli túžia vstúpiť alebo aspoň vzhliadať doň. Na tomto svätom mieste sa stávame prostredníkmi veľkej udalosti – božskej liturgie. Vtedy sme účastní na najvážnejšom skutku na svete – prinášaní nekrvavej obety.

Antichrist

Veľmi mnoho sa hovorí o posledných časoch a o konci sveta, a tiež priveľa o antichristovi. Mne sa nepáči, keď sa zbytočne rozpráva o antichristovi, vždy vravím: „Načo sa toľko venujeme antichristovi a nevenujeme sa Christovi?“ Áno, časy sú ťažké a „znamená doby“ je možno pozorovať a vieme o nich, no nehládajme na to všetko, my verme v Christa a obracajme k Nemu náš pohľad, od Neho čakajme spásu. Myslím si, že vtedy budeme v bezpečí.

Čo vravíme každý deň? „Sámi sebé, i druh drúha, i vés život náš Christú Bohu predadím/Seba samých, jeden druhého a celý svoj život Christu Bohu oddajme.“/ Je to veľký skutok, ak sa kresťan celý oddá Bohu. Dnes majú všetci pocit nebezpečia, všetci sú nepokojní, všetci neustále čakajú, že sa stane čosi zlé. Ale veď neexistuje iba zlo i dobro je realnosťou. Jedna pani mi povedala: „Zakaždým, keď zazvoní telefón, čakám zlé správy.“ No ja sa pýtam, vari existujú iba zlé správy? Toto je pokušenie, teda démon robí tak, aby nás uviedol do rozpakov.

Aketizmus

Každý z nás sa nachádza na tom mieste, kde ho chce mať Hospodin. Či sa podvizamos (žijeme) v jaskyniach, či žijeme cirkevným životom vo svete alebo v monastieri. Hlavné je, aby sme žili podľa Božej vôle. A ak sa človek podľa svojich síl snaží o asketický život, Boh mu odkrýva cestu na získanie blahodäte.

Preklad: jerodiakon Alexander

Zdroj: Alfavit duchovnyj archimandrita Jefrema, igumena Svjaščennoj i Čestnoj obiteli Vatoped. Moskva 2013





Poučenia kresťana

O láske

Hovorili sme o zlobe, teraz sa však budeme venovať láske, pretože ona je protipólom zla. O koľko je hroznejšia zloba, o toľko je sladšia láska. O koľko je nebezpečnejšia a zničujúcejšia zloba, o toľko je osožnejšia láska. O koľko je horšie a trpkéjšie ovocie zla, o toľko je lepšie a sladšie ovocie lásky. Zloba je trpká nielen pre toho, komu ubližuje, ale aj pre zlého človeka. Láska je sladká všetkým. Zloba pohlcuje a oková srdce, láska ho však oslobodí a rozšíri. Zloba usmrcuje, láska oživuje. Mŕtvy je ten, ktorý žije v zlobe. Stále je živý ten, kto prebýva v láske. Zloba dáva smútok, láska utešuje, prináša radosť a rozveseľuje. Zloba je krutá a zúrivá, láska je nežná a krotká. Zloba je pyšná a povýšenecká, láska je pokorná. Zloba je nemilosrdná, láska milosrdná. Zloba je netrzeplivá, láska má veľa trpezlivosti, zloba tvorí zlo, láska tvorí dobro. Zloba sa všetkým protiví, je nenávidená, láska je príjemná všetkým ľuďom, je milovaná. Zlobu všetci odsudzujú, lásku chvália a povyšujú. Človek, ktorý žije v zlobe je nešťastný. Človek, ktorý žije v láske je blažený a blahoslavený. Ľudí, ktorí žijú v zlobe, sa Boh a blížni štítia. Tým, ktorí prebývajú v láske, sa Boh a ľudia tešia. Zloba je diabolské semeno, láska je Božie semeno. Hnusný a nešťastný je stav duše zlých ľudí, hoci si sami o sebe myslia, že sú bohmi tohto sveta. Blažený a pokojný je stav duše láskou naplnených srdc. Tí, ktorí sú pekní svojim zovňajškom, sú vo svojom vnútri škaredí a tí, ktorí navonok nie sú pekní, sú vo svojom vnútri pokojní. Tí, ktorí sa blystia svojim zovňajškom, sú vo svojom vnútri temní a černejú. Tí, ktorí sú svojim zovňajškom obyčajní, majú vo svojom vnútri všetko. Tí, ktorí navonok vyzerajú zdravo, sú vo svojom vnútri zhnití. Tí, ktorí navonok nevedia pekne a sladko hovoriť, sú vo svojom vnútri zdraví, pekní a prajní. Zlí ľudia pripomínajú pekné jablká, ktoré sú však kyslé a červivé. Láskyplní ľudia sa podobajú obyčajným jablkám, ktoré sú však sladké a šťavnaté. Zlí ľudia sa podobajú zlým stromom, ktoré rodia zlé ovocie. Dobrí ľudia sa podobajú dobrým stromom s dobrým ovocím. Strom sa predsa pozná po ovoci, aké sú plody, taký je strom. Preskúmame ovocie lásky a spoznáme, aký je strom podľa ovocia a láska podľa skutkov. Lebo láska sa pozná podľa skutkov, nie podľa slov.

Milovaní kresťania! Keby sme mali v sebe skutočnú lásku, tá by od nás odobrala všetku biedu a poskytla by nám blahobyť. Tak by boli naše mestá, dediny, obce a domy rajskej záhradou plnou radosti a sladkosti. Bez toho láska nebýva. Keby ľudia mali lásku, nemuseli by sa báť zlodejov, krádeží, vražd a rôznych násilností, lebo skutočná láska netvorí zlo. Keby v nás bola skutočná láska, nebolo by chamtivosti, zlodejstva a iného zla. Keby v ľuďoch vládla skutočná láska, netrpeli by ľudia v dôsledku ohovárania, výčitiek, nadávok, poníženia a iného zla. Láska netvorí zlo. Keby vládla skutočná láska, ľudia by nepodvádzali, neklamali, nelákali na zlé chodníčky. Nepotrebovali by sme sudcov





a sudcovské siene, lebo by nebolo koho za čo súdiť, nebolo by zlodějov a porušovateľov zákona, lebo zákony sa vytvorili kvôli nám. Skutočne milujúci človek je oslobodený od súdu, ako aj od hriechu. Keby vládla vo svete skutočná láska, nepotrebovali by sme strážnikov, zámky a bezpečnostné zariadenia, lebo by sme sa nemali koho a čoho báť. Nebolo by temníc, kde sedia ľudia za dlhy či manká, lebo láska by to nedovolila: „Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa“ (1 Kor 13, 4). Keby bola láska, ľudia by nechodili v handrách, či polonahí, láska by ich obliekla, lebo láska je milosrdná. Nebolo by bezdomovcov, láska by to nedopustila, poskytla by im pokojné miesto, lebo je milosrdná. Nebolo by žobrákov, tulákov, lebo láska by doplnila všetko chýbajúce. Keby vládla láska, nešťázovali by sa vlády krajín na poddaných a, naopak, lebo by vytvorili spravodlivú spoločnosť a poddaní by boli poslušní. Nešťázovali by sa pastieri na svoje ovečky, ovečky na pastierov, páni na poddaných, rodičia na deti a deti na rodičov. Keby sme mali lásku, mali by sme obranu proti všetkým nepriateľom, viditeľným i neviditeľným. Tam, kde je láska, tam je sám Boh, pomocník a zástupca lásky.

Ó, láska milá a presladká! Bez lásky je všetko zlé a nešťastné, s láskou všetko dobré a šťastné. Mnohí kresťania radi bývajú vo veľkých a prepychovo zariadených domoch, obliekajú sa do drahých šiat, stolujú za

Kristus - víťez nad podsvetím



***Téma
sestoupení
do pekel
ve východo-
křesťanské
tradici***





bohato naloženými stolmi, cestujú v luxusných vozoch. Nevidia biedu svojich blížnych. Majú radi len samých seba, a nie Boha a blížnych. V čom spočíva nešťastie a nedostatok? V márnomyseľnosti a samochvále. Ľudomilný Boh nám dal prikázanie: „Milovať budeš svojho blížneho, ako seba samého!“ (Mt 22,39). To bolo vtedy, ako píše apoštol, keď „Množstvo veriacich malo jedno srdce a jednu dušu. A nik z nich nehovoril, že niečo z toho, čo mal, je jeho, ale všetko mali spoločné“ (Sk 4,32). Teraz vidíme u kresťanov pravý opak – srdce stojí proti srdcu, duša proti duši; ústa sú plné lásky, ale skutky plné ľsti, málokto má vo svojom srdci skutočnú lásku. „A pretože sa rozmnoží neprávosť, v mnohých vychladne láska“ (Mt 24, 12).

O skúšaní seba samého

Sláva Bohu, všetci sa nazývame kresťanmi, všetci vyznávame trojjediného Boha, Boha živého a nesmrteľného. Všetci sme sa krstili v mene Svätej nerozdeliteľnej Trojice – Otca, Syna a Svätého Ducha. Všetci veríme v ukrižovaného a vzkrieseného Isusa Christa, Syna Božieho, prežehnávame sa krížom. Všetci chodíme do svätého chrámu a modlíme sa, spievame a slávime Jeho sväté Božie Meno, počúvame Jeho Božie Slovo, prijímame životodarné Božie Tajiny Christove. Všetci sme pozvaní k večnému životu a Nebeskému kráľovstvu a vo svätom symbole viery vyznávame: „Verím vo vzkriesenie mŕtvych a život budúceho veku“. Sláva Bohu za to a za všetko! Skutočne slávne a nádherné sú Tajiny kresťanstva. Veľkolepé a úctyhodné je byť kresťanom: Ale pozrime sa na seba a presvedčíme sa, či sme skutoční kresťania, tak ako hovorí apoštol: „Skúšajte sami seba, či ste vo viere“ (2 Kor 13, 5). Bez viery nemôžeme byť kresťanmi. Preukazujeme navonok znaky kresťanstva, ale či máme vo svojom vnútri skutočné kresťanstvo? Lebo všetko vonkajšie bez vnútorného nie je ničím a vonkajšie znaky bez vnútornej pravdy sú lžou a pokrytectvom. Všetci sa chválime vierou, ale či konáme skutky zodpovedajúce viere, ako hovorí apoštol: „Ukáž mi svoju vieru bez skutkov“ (Jk 2,18).

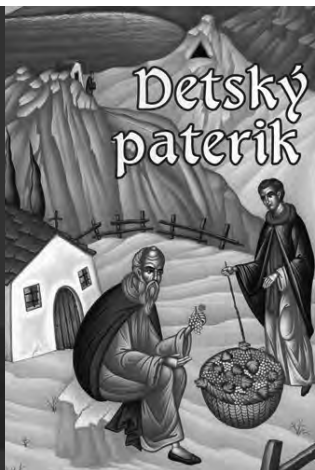
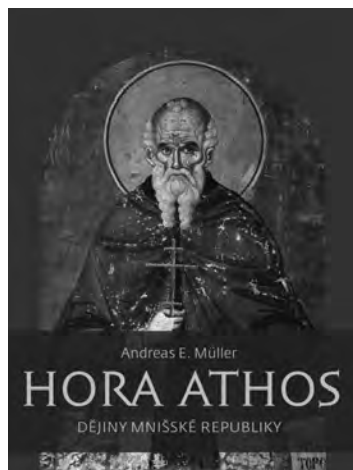


Nazývame sa Christovými kresťanmi, ale ukrižovali sme naše telo s vášňami a žiadostivosťami, ako sa na kresťana patrí? Apoštol hovorí: „Tí, čo sú Christovi, ukrižovali si telo s vášňami a žiadosťami“ (Gal 5, 24). Cítíme vo svojom vnútri duchovnú radosť z pomazania myrom? Veríme Evanjeliu. Ale žijeme dôstojne, ako to káže Evanjelium? Veríme a voláme Boha pravdivo. Ale či Mu slúžime s vierou a čistým svedomím? Konáme tak, ako to On od nás žiada? Počúvame sväté Božie Slovo. Ale či sa doň započúvame pozorne a či sa lepšie podľa Jeho pravidiel? Prijímame sväté životodarné Tajiny Tela a Krvi Christovej. Ale či sa obnovujeme svätou Eucharistiou, či sa stávame duchovnejšími a novými ľuďmi? Všetko toto musíme skúmať a potom uvidíme, ako žijeme, ako rozmýšľame, ako hovoríme, čo robíme, s akým srdcom sa obraciame k vševidiacemu Bohu a ako sa správame jeden k druhému. Všetko toto preskúmajme a polepšme sa. Neponesieme meno kresťan iba formálne, ale budeme skutočnými kresťanmi.

Kresťanmi sme sa stali z Božej blahodäte, tak ako skutoční kresťania snažme sa mať kresťanstvo v srdci. Krstili sme sa v trojjediného Boha a dostali sme dar sviatosti a očistenia. Snažme sa navždy si zachovať tento nebeský poklad. Veríme v ukrižovaného Christa, snažme sa preto s vierou nasledovať Ho a nech každý zoberie svoj kríž a ide za Ním. Vyznávame a voláme nebeského Otca, a preto sa snažme vyhovieť Mu nebeskou mravnosťou. Počúvame Božie slovo, a preto sa snažme žiť tak, ako nás učí. Veríme vo vzkriesenie mŕtvych a vo večný život, preto sa snažme na tomto svete o dôstojné dosiahnutie vzkriesenia mŕtvych a večného života, zrieknime sa svetskej márnosti a snažme sa dosiahnuť len večné blahá. Pristupujme k svätej večeri Christových Tajín, snažme sa o to, aby sa tento nebeský a životodarný chlieb premenil na obnovu, radosť a duševnú útechu. Našu vieru nedokážeme bez skutkov, preto sa snažme byť kresťanmi nielen podľa mena: „Bože, zmiluj sa nad nami a požehnaj nás: Daj svietiť v nás svojej tvári“ (Ž 67, 2-3).

Poučenia vладыky Tichona, biskupa voronežského a jeleckého.

Preložila: **Elena Tišková**





Otázky a odpovede

Otázka: „Chcel som sa spýtať, prečo majú niektoré pravoslávne ženy počas liturgie šatky na hlave, prečo niektoré majú a niektoré nie... kvôli čomu to je, možno že to má symboliku... nerozumiem tomu... vopred ďakujem za vysvetlenie...“

Odpoveď: „Odpoveď na Tvoju otázku sa nachádza vo Svätom Písme. Nosiť pri modlitbe pokrývku hlavy učí ženy svätý apoštol Pavol v liste ku korintským kresťanom. Apoštol Pavol hovorí, že žena, ktorá pri modlitbe nenosí pokrývku hlavy, zneuctuje si hlavu, pričom hlavou ženy nazýva jej muža. Žena teda zneuctuje muža tým, že sa modlí s nezakrytou hlavou a priťahuje na seba chtiac alebo nechtiac pozornosť iných. Žena má byť slávou svojho muža, pretože bola stvorená kvôli mužovi. Nemá oslavovať samu seba ani obracať na seba pozornosť iných

rozpuštenými a odhalenými vlasmi. Ďalej apoštol Pavol hovorí, že nenosenie pokrývky hlavy pri modlitbe je také isté zneuctenie a potupa, akoby si dala oholiť celú hlavu. Pokrývku hlavy tiež nazýva znakom mužovej moci. Tu, samozrejme, nemá na mysli nejakú nadvládu, ale moc lásky muža k žene, ktorá je pred Bohom rovnocenná. Apoštol Pavol ďalej hovorí, že takto si má žena počínať kvôli anjelom, pretože anjeli sa radujú, keď vidia, že žena poslúcha Boha, učenie apoštolov a správa sa tak, ako učí Sväté Písmo. Ďalej svätý Pavol hovorí, že o týchto veciach nás učí aj samotná ľudská prirodzenosť. Žena so zdravým a čistým svedomím tieto veci prirodzene chápe. Je pre ňu normálne neodhaľovať sa hocikomu a je pre ňu nepríjemné predstaviť si, že niekoho môže jej výzor zneuctovať, rozptyľovať pri modlitbe, či dokonca zvädzať na hriech. Len duchovne nezdravá a neprirodzene sa správajúca žena tieto veci necíti, alebo si ich nechce uvedomiť. Nakoniec apoštol Pavol dodáva, že keď to niekto nechápe, on ani Cirkev nemá vo zvyku sa hádať. Pravda zostáva pravdou a kto chce, nech to pochopí pre dobro svoje aj pre dobro iných ľudí. Každý naozaj zbožný človek sa teší, ak môže v niečom poslúchnuť Boha, ak môže urobiť niečo pre dobro iných a ochrániť ich pred hriechom. Vždy sa však nájdú pochybovači.





Tým by som poradil len jedno: nech sa zamyslia sami v sebe, o čo im vlastne ide. Najčastejším protestom proti noseniu pokrývky je svojvoľný argument, že to bolo vraj iba dočasné a miestne ustanovenie kvôli miestnym zvykom. Ja sa však pýtam: ktorý z dôvodov, ktoré uvádza apoštol Pavol, je dočasný alebo miestny? Muž bol hlavou ženy iba niekedy alebo niekde? Moc lásky muža nad ženou už neplatí? Anjeli už neexistujú? Prirodzenosť kresťana v Korinte bola iná než prirodzenosť kresťana dnes a u nás? Alebo sú dnes už všetci ľudia a najmä mladí naozaj takí dokonalí a duchovní, že ich už nič nemôže rozptýliť či zviest? O tom, prečo niektoré ženy toto ustanovenie nezachovávajú, nechcem uvažovať, pretože mi nikto nedal právo ich posudzovať. Každý nech súdi sám seba.“

S láskou v Christu **prot. Štefan Pružinský, ml.**

Otázka: „,,Sláva Isusu Christu! Otče, trápi ma taký problém. Kde je pravda? Mám na mysli rozpory medzi katolíckou a pravoslávnu vierou. V podstate každý verí tomu, k čomu bol vychovávaný. A každá viera akoby si „prispôbovala“ históriu a všetky tie veci okolo pápežov a rozkolu. Uznajte, katolík neuzná pravoslávne učenie, pretože ho učili, že pravoslávie vzniklo až rozkolom a všetci boli dovtedy podriadení pápežovi. Alebo rôzne zmeny, ktoré nastali u katolíkov- stoja si za svojim, že aj „cirkavné vyjadrovanie“ je potrebné prispôbovať dobe a nedokážu pochopiť bohoslužby v staroslovienčine. A vždy za tým budú stáť, rovnako ako pravoslávni, pretože ich to takto učili. Kde hľadať fakty? Objektívnu pravdu...??...Veď zázraky sa dejú v oboch cirkvách, v oboch cirkvách je veľa svätcov, kajúcnikov, mučeníkov, zázrakov...ale aj škandálov. Ako dokázať, že katolícka cirkev vznikla z pravoslávnej a nie naopak? Spasi Vás Hospodi!“

Odpoveď: „Prvá otázka bola, kde je pravda. Pravda je Christos a ku Christovi nás môže priviesť iba pravdivá viera, čiže tá, ktorá je v súlade s tým, čo hlása Christos. Ja by som Ti preto v prvom rade poradil často čítať Evanjelium a ostatné knihy Nového Zákona. Bez toho to nejde. V rôznych knihách si prečítame všelijaké výroky z Evanjelia, ale to nie je ono. Často sa vyberajú len niektoré a ešte k tomu sa všelijako vysvetľujú. Nevyhnutné je preto poctivo a často čítať celé Evanjelium z Biblie spolu s apoštolskými listami, ktoré Evanjelium vysvetľujú. Pritom ale treba brať vážne úplne každé slovo, ktoré tam prečítaš. Potom toto učenie porovnaj s tým, čo hlásajú jednotlivé viery. Pritom Evanjelium neporovnávaj s tým, čo hlásajú hocijakí jednotlivci, toho ktorého vierovyznania, ale s tým, čo považujú jednotlivé vierovyznania za najvyššiu autoritu. V Pravoslávnej cirkvi je to učenie siedmich všeobecných snemov, bohoslužobných textov a svätých otcov Cirkvi. U katolíkov sú to encykliky a vyjadrenia pápežov a do istej miery katolíckych svätých, najmä tzv.





učiteľov (učiteľiek) Cirkvi. Ak sa teda chceš objektívne a samostatne presvedčiť o rozdieloch, urob porovnanie Evanjelia s týmito textami. Ktoré učenie bude v súlade s Evanjeliom, toto je Božie a pravdivé. Ak ovládaš iba slovenský a český jazyk, potom učenie Pravoslávnej cirkvi môžeš nájsť v Pravidlách siedmych všeobecných snemov, ktoré Pravoslávna cirkev vydala v českom jazyku, vo sv. Liturgii sv. Jána Zlatoústeho, ktorá bola vydaná aj v slovenčine, a v dielach svätých otcov, z ktorých sú vydané niektoré diela sv. Jána Damaského, sv. Nikodýma Svätohorca, sv. Siluana Atoského, sv. Optinských starcov a životopisy mnohých svätých. Ak ovládaš ruštinu, potom sú Ti k dispozícii až na malé výnimky všetky svätotočovské texty. Všimni si, ak Ti môžem poradiť hlavne duch týchto diel. Všetky diela svätých otcov Pravoslávnej cirkvi sú preniknuté hlbokou pokorou, ktorá je považovaná za bránu k všetkým ostatným stupňom duchovného života. Pravoslávni svätci sa bez výnimky považovali za najhorších ľudí spomedzi všetkých a vyznačovali sa na jednej strane veľmi veľkou láskou k Bohu a ľuďom, no na druhej strane odmietaním svetských a bezbožných spôsobov života, myslenia, konania, správania a činnosti prevládajúcich v tomto svete, ktorý podľa slov Christa leží v tme. Vyjadrenia pápežov a katolíckych svätých už nie sú také jednoznačné. Obsahujú veľa aj dobrých myšlienok, avšak môžeme sa tam už dosť často stretnúť aj s neskromnými vyjadreniami o sebe, vedia hovoriť už aj o svojej svätosti či veľkosti, o tom, že oni by chceli nielen čerpať z Božej lásky v Cirkvi, ale byť dokonca samotnou láskou v srdci Cirkvi, trúfajú si zvládnuť a prežiť všetky Christove utrpenia, učia predstavovať si videnia Boha a svätých a podobne, čo sú veci, ktoré pravoslávni svätí považujú za koniec a absolútnu prekážku k spoločenstvu s Bohom a k zdravej duchovnosti. Myslím, že takéto vybočenia majú svoj koreň hlavne v najväčšej neskromnosti v dejinách sveta, ktorou sa vyznačujú ich hlavy, čiže pápeži, ktorí si dovolili nazvať sa zástupcami Boha na Zemi a neomylnými zvestovateľmi cirkevného učenia. Urobili to aj napriek tomu, že aj v ich dogmatických vyjadreniach sú rozpory jedného pápeža s druhým a aj samotný apoštol Peter dlho po Zostúpení Svätého Ducha na Cirkev a začatí jeho apoštolskej služby neraz konal „nie podľa pravdy“, čo mu apoštol Pavol vytkol (Gl 2, 14). Známý je tiež nedostatočne kritický postoj pápežov najmä novej doby k celkovému smerovaniu dnešného sveta, v čom sú veľmi charakteristické slová pápeža Pavla IV., ktorý sa vyjadril takto: „Budeme milovať našu dobu, našu civilizáciu, našu náuku, naše umenie, šport – náš svet“. Evanjelium káže milovať Boha a ľudí, no neviem o tom, žeby kázal milovať svetskú múdrosť, šport či umenie. Sväté Písmo je skôr plné výrokov, ktoré nás varujú pred svetskou múdrosťou, ktorá je tu nazvaná bláznovstvom (1Kor 1, 18-31). Všetko sú to sféry, ktoré nie sú ani zďaleka také čisté, žeby sme sa mohli o nich všeobecne úplne pozitívne vyjadrovať. To, že v oboch cirkvách, je veľa svätcov, kajúcnikov, mučeníkov a





zázrakov je možné, avšak katolícka viera už dávno nie je tou, ktorá by čisto a v plnosti bola zdrojom týchto pozitívnych javov. Ich zdrojom medzi katolíkmi je Božia добрôta k všetkým ľuďom a život niektorých ľudí podľa dobrého a zdravého svedomia, čiže Božieho hlasu, ktorý je daný každému človeku pri narodení. A čo sa týka škandálov jednotlivcov, tie tiež nehovoria o kvalite alebo nekvalite učenia na oboch stranách. Pravdivé učenie potrebujeme hľadať preto, lebo v tomto svete sme veľmi silno obklopení hriechom, ktorý na nás silno útočí a môže nás postupne pripraviť o všetko duchovné zdravie, o krásu a dôstojnosť života, dobré vzťahy a nakoniec aj o spásu. Len zdravé učenie nám môže pomôcť, aby sme hriech správne odhalili a zavrhlí a aby sme našli cestu k naozaj plnému a duchovne zdravému životu, od ktorého závisí dobrý, skutočný a večný život človeka. Pravdivú vieru nájdeš vtedy, keď Ti naozaj nepôjde iba o seba, ale v prvom rade o Božiu slávu a trvalé dobro pre všetkých ľudí. Keď spoznáš podstatné pramene kresťanskej viery a keď skúsiš prakticky žiť podľa Evanjelia, ktoré si necháš vysvetliť tými svätými, ktorí naozaj napodobňovali Boha v Jeho krajnej pokore a službe ľuďom bez jedinej známky pýchy a velikášstva. Potom nebudeš potrebovať žiadne ďalšie dôkazy a aj iní úprimne hľadajúci Boha u Tebavidia, že žiješ s Bohom a v Jeho pravde. Na tejto ceste nečakaj všeobecné uznanie, o ktoré ide väčšine náboženstiev v dnešnom svete. Svetskí ľudia Ťa budú čoraz menej chápať a postupne Ťa podľa slov Christa, žiaľ, znenávidia (Mt 10, 22). Ak to však prenesieš s radosťou a vydržíš do konca, pomôžeš k spásu seba, aj mnohým iným. Daj Bože!“

S láskou v Christu **prot. Štefan Pružinský, ml.**

Vladimír Solovjev a hľadanie večnosti



Život a dielo Vladimíra Solovjeva, popredného ruského religiózneho filozofa, teológa, a otca ruského symbolizmu.





Prekliate predmety v našich domoch na zamyslenie

Nebudeš mať iných bohov okrem mňa, aby si sa im klaňal

Len nedávno som svätzil dom. Toto svätenie predchádzalo stretnutie s domácimi, ktorí prišli s prosbou o pomoc, radu, keďže sa v ich živote začali kopať problémy, ktoré do toho času nepoznali – rôzne zdravotné problémy, depresívne stavy, čo všetko nakoniec vplývalo na celý ich ďalší život, prácu, podnikanie atď. Dohovorili sme sa na stretnutí, a keď som prišiel k nim, prvé čo som zbadal hneď nad vchodovými dverami, boli tabličky s mantrami (zaklínania, texty pohanských „modlitieb“, hoc pekne dekoratívne upravené na koži či na drevených zdobených tabličkách). „Vraj na zaháňanie duchov a negatívnej energie“. Pre neznalého ozdoba nad dverami či balkóne...

Už po pár minútach v byte sme museli konštatovať, že bude potrebné urobiť „poriadnejšie upratovanie“, inak by bolo svätenie domu priam výsmechom Hospodu Bohu. Samozrejme, po vysvetlení domácim, čo všetko v byte majú, samí sa rozhodli tieto ohavnosti vyhodiť zo svojho bytu; ... a nebolo toho málo - množstvo suvenírov, isto aj veľkej hodnoty, privezených z celého sveta. Žiaľ, všetky tieto predmety zobrazovali pohanské démonické božstvá, ktoré, či si to chceme priznať alebo nie, stále prinášajú prekliatie do života človeka a jeho blízkeho okolia. Až po tomto rozhodujúcom akte sme mohli pokračovať v posvätení bytu... Musím pripomenúť, že táto rodina bola prv praktikujúcou kresťanskou rodinou – chodili do chrámu, pristupovali k sviatostiam. Keď už spätne prehodnocovali svoj život, zistili, že ich prvé problémy, ktoré boli na počiatku ich ďalšej trnistej cesty, sa začali objavovať práve s „novými členmi ich domácnosti“!!! Paradoxné bolo, že človek väčšinou v biede sa viac obracia na Boha, ale tu sa dial opak – oni sa postupne vzdŕaľovali od Cirkvi, modlitby, Eucharistie, a hoc celý čas tvrdili, že sú veriaci, svoje problémy už neriešili s Bohom, ale po rôznych zaklínačoch, babkách, všemožných terapeutoch, ... a ich problémy sa len znásobili a ešte viac skomplikovali.

Po uvedení si koreňa problému a následne ich radikálnom zrieknutí sa diabla a okultizmu, cez návrat do Christovej náruče sa problémy začali riešiť, niektoré sa doslova v momente stratili. Spolu sme sa pomodlili, posvätili byt, obnovili si krstné sľuby... A problémy? Tak ako prišli, sprvu objavením sa zdravotných telesných i psychických problémov, cez problémy pracovné, rodinné, v takom istom poradí sa aj začali riešiť – stratili sa depresie, prišla radosť do života, začal sa zlepšovať celkový zdravotný stav, vrátila sa pohoda do rodiny, ktorá sa vrátila späť k svojej práci. Sláva Hospodu Bohu!

Žiaľ, takých prípadov je neskutočne veľa a preto som sa rozhodol dať dohromady týchto pár riadkov.

DRAHÍ MOJI, V PRVOM RADE VRÁŤME CHRISTA NA SVOJE MIESTO V NAŠOM DOME, A HLAVNE V NAŠOM SRDCI, A ON SÁM PORIEŠI NAŠE PROBLÉMY A DOKONCA ICH ZMENÍ NA POŽEHNANIE!





Koľkokrát totiž prídem do domu ľudí, ktorí síce hovoria, že sú veriaci a snažíme sa s Božou pomocou riešiť nejaký ich problém, avšak márne pohľadom hľadám v ich príbytku kríž či nejakú ikonu... Zato však neraz socha Budhu tróni v obývačke nad televízorom a kúty izieb strážia egyptské mačky (pre vysvetlenie, pre starých Egyptanov boli „Strážcami sveta mŕtvych“) atď.

Koľkokrát mi príde počuť: „Veď to len také „...na parádu“, „...sošky“, „...šalčky, ... kde by sme im verili...“. Započúvajte sa, čo na to hovorí Božie slovo cez 5. knihu Mojžišovu - „***Ich vyrezávané modly spál' ohňom. Nepožiadaj ani zlato, ani striebro, ktoré je na nich, ani ho neber, aby ti nebolo pascou, lebo je to ohavnosť pred Hospodinom, Tvojím Bohom. NEVNÁŠAJ OHAVNOSŤ DO SVOJHO DOMU, ABY SI NEPREPADOL HUBIACEJ KLIATBE AKO ONI. Nech sa ti to sprotiví a zhnusí, lebo je to podrobené hubiacej kliatbe!*** (5Mjž 7, 25 – 26).

Čiže jasné slovo – ***Akýkoľvek predmet, ktorý bol zhotovený k službe diablu a ktorý ste doniesli do svojho domu, nesie so sebou kliatbu !!!*** A prečo tieto predmety patria diablu? Znova pripomeňme iba Božie slovo, **Boh, dajúc Mojžišovi na hore Sinaj svoje prikázania, hovorí:**

1. „Ja som Hospodin, tvoj Boh, ktorý ťa vyviedol z egyptskej krajiny, z domu otroctva. Nebudeš mať iných bohov okrem mňa! Neurobiš si modlu, ani nijakú podobu toho, čo je hore na nebi, dolu na zemi alebo vo vode pod zemou! Nebudeš sa im klaňať, ani ich uctievať! Lebo ja, Hospodin, tvoj Boh, som žiarlivý Boh, ktorý tresce nepravosti otcov na deťoch do tretieho a štvrtého pokolenia u tých, čo ma nenávidia, milosrdenstvo však preukazuje až do tisíceho pokolenia tým, čo ma milujú a zachovávajú moje príkazy“ (2Mjž 20, 2 – 6).

2. „Nerobte si bôžikov, ani vyrezávané modly, ani posvätené stĺpy si nestavajte, ani kamenné sochy nedovoľte vo svojej krajine, aby ste sa pred nimi klaňali, lebo ja, Hospodin som váš Boh“ (3Mjž 26, 1).





3. „Lebo všetci bohovia pohanov sú démoni“ (Ž 96, 5 (gr. preklad), hebr. text píše, „že sú iba ničotnými modlami“); ale sv. apoštol Pavol nám dodáva aj k obetovaniu modlám: „...čo obetujú, obetujú démonom, nie Bohu. No ja nechcem, aby ste mali spoločenstvo s démonmi“ (1 Kor 10, 20).

Musíme povedať, že takéto predmety, nielenže sú nositeľmi kliatby, ale podľa Božieho príkazu (pozri 5Mjž 7, 25) ich nemožno ani očistiť – musia byť zničené. Len ako príklad: Nemožno posvätiť voodoo bábiku a spokojne ju dať na hranie svojim deťom, ... bolo by to už len morbidne !!! Žiaľ, na smiech i plač, už mi prišlo rázne odmietnuť prosbu posvätiť sladkých bacuľatých anjelikov, ktorí boli použiti v „anjelskej terapii“. Hoci je to figúrka anjelika, je to len matéria, ktorá bola zneužitá v okultnom rituáli.

Na mieste je otázka – O aké konkrétne predmety ide?

Patria tu rôzne sochy, drevorezby, maľby na plátne či koži božstiev – starých pohanských národov Egypta, Indie, afrických kmeňov a pod. Spomedzi mnohých napr. sošky budhu, čínske draky, rôzne kryštály vo forme pyramíd, egyptské mačky, amulety, dnes moderné rôzne maľované ornamenty s mandalami či tantrami na stenách, tetovania na tele (čo Sv. Písmo zakazuje), veľmi populárne šambala náramky, veci spojené s okultizmom a liečiteľstvom atď. O každom z týchto predmetov by bolo potrebné rozpísať samostatnú kapitolu.

Dovolím si odvážne tvrdiť – že prakticky polovica suvenírov, ktoré si turisti prinášajú zo sveta, sú prekliate veci – predmety, ktoré nesú so sebou prekliatie. Prečo? Lebo sú zviazané s kultúrou kraja, ktorá často býva spojená s uctievaním démonov (Čína, India, Indonézia, Egypt ...).

Netreba zabudnúť takisto na nebezpečenstvo užívania vonných tyčiniek a kadidielok, ktoré už tiež ľudia u nás používajú a ku ktorým majú prístup cez predajne s dekoratívnym, orientálnym sortimentom či odkryto ponúkajúcimi ezotérický tovar. Netreba byť naivnými. Tak ako my svätíme ladan do kadidla, ktorý používame v chráme s patričnými modlitbami, ktoré na neho zvolávajú Božie požehnanie, takisto výroba týchto tyčiniek a kadidiel, ktorých pôvod je v hinduistických, budhistických krajinách, samozrejme, prechádza s „požehnaním“ tamajších predstaviteľov týchto náboženstiev.

Ako príklad uvediem rodinu z východného Slovenska, ktorej krížová cesta začala práve v Indii po návšteve hinduistického chrámu. Ako mi

ИСТИНА





neskôr povedali: „Len tak, ... ako všetci“, - zapálili vonné kadidlo pred sochou božstva. „Požehnanie“ tohto padlého anjela (sv. otcovia v pohanských božstvách videli práve padlých anjelov) na seba nenechali dlho čakať. Hneď po príchode domov, 18-ročný šikovný chlapec, ktorý mal maturovať a pripravoval



sa ďalej na štúdia, začal mať hrôzostrašné sny, neskôr stavy pripomínajúce epileptické záchvaty, celkovo sa stratila chuť žiť...; lekári sa pokúšali určiť diagnózu, prišli psychiatrické liečenia bez akéhokoľvek úspechu. Žiaľ, v čase, kedy spolu s medikamentóznou a terapeutickou liečbou bolo potrebné započatť aj christoterapiu celej rodiny, rodina sa vybrala cestou liečiteľov, zariekávačov, šarlatánov... Navštívili aj chrám, kde chlapec prejavoval známky posadnutosti, ale, žiaľ, chýbala snaha začať žiť s Christom. A tak bol tento chlapec prvým z tejto rodiny, ktorý doplatil na ľahostajnosť toho, ako ľahko dokážeme namiesto jediného Boha uveriť v hocičo, alebo len tak „zo srandy“, „zvedavosti“ sa pokloníme, zapálime sviečku či hodíme trochu kadidla hocičomu či hocikomu, kto sa božsky tvári... Za krátky čas táto rodina do jedného skončila mimo zdravý rozum. Aj takéto smutné príbehy prináša život.

Preto, drahí moji, po konzumácii, hoci výbornej praženice, ale z jedovatých húb, nás nezachráni argument, že sme ich nepoznali... Preto je na mieste zdravá opatrnosť aj pri tom, čo všetko vnášame do svojho príbytku (či už sami, alebo neraz skrze dary iných), aby sme sami nevytlačili milosť Božiu, Božie požehnanie zo svojho života a nenast'ahovali (hoc nevedomky) démonskú ohavnosť, ktorá býva veľmi majetnícka, a ktorá sa veľmi nerada vzdáva toho, čo zabrala.

Pamätajme na Božie prikázanie - „Ja som Hospodin, tvoj Boh, ... nebudeš mať iných bohov okrem mňa! ... Nebudeš sa im klaňať, ani ich uctievať!“ Pre Boha totiž modloslužba znamená len jedno – že Ho nenávidíme a za boha sme si zvolil „kohosi-čosi“ iné. Keď však cítime, že Božie slovo je skutočne pravdivé, pamätajme, že Boh si žarty nerobí a je verný svojmu slovu: **„Lebo ja, Hospodin, tvoj Boh, som žiarlivý Boh, - hovorí, - ktorý tresce nepravosti otcov na deťoch do tretieho a štvrtého pokolenia u tých, čo ma nenávidia, milosrdenstvo však preukazuje až do tisícého pokolenia tým, čo ma milujú a zachovávajú moje príkazy“ (por. 2Mjž 20, 2 – 6).**

o. Nikodím (Dušan Tomko)

Zdroj: <http://novyklusokocov.webnode.sk/news/prekliatie-predmety-v-nasich-domoch/>





Nazaret

po stopách Isusa Christa

„...Poslal Boh anjela Gabriela do galilejského mesta Nazareta, k Panne zasnúbenej mužovi, ktorý sa menoval Jozef a bol z domu Dávidovho; Panna sa volala Mária.“ (Lk 1, 26-27)¹

„Keď Herodes zomrel, hľa, anjel Pána ukazuje sa vo sne Jozefovi v Egypte a hovorí: „Vstaň, vezmi Dieťa i Jeho matku a chod' do zeme Izraela Dostal však pokyn (od Boha) a pobral sa do krajov Galiley. Prišiel teda a býval v meste, ktoré sa volalo Nazaret...“ (Mt 2, 19-23)²

„Tak prišiel (Isus) do Nazareta, kde bol vychovaný, a podľa zvyku vošiel v deň sobotný do synagógy a vstal, aby čítal.“ (Lk 4,16)³

„...Povstali a hnali Ho von z mesta a viedli až na kraj vrchu, na ktorom bolo postavené ich mesto, aby Ho odtiaľ zhodili.“ (Lk 4,28-29)⁴



Mesto Nazaret sa v Starom Zákone nespomína. Nazaret sa nachádza na území Zabulúna (Zabulona), na horskom svahu vo výške 350 m nad úrovňou mora a má veľmi peknú panorámu. Nachádza sa medzi Jezreelským údolím a prvými kopcami galilejskej oblasti. V čase Isusa Christa bolo malou osadou zaznávanou obyvateľmi iných oblastí. Tu postačí uviesť Natanaelove slová: „Či z Nazareta môže byť niečo dobré?“ (Jn 1,46) V Novom Zákone má dvojaké pomenovanie: Nazaret (Mt 2,23; Lk 1,16) a Nazara (Mt 4,13; Lk 4,16). Mesto Nazaret hralo významnú rolu v obchode, pretože tu prechádzalo množstvo obchodných karaván. Odohralo sa tu aj veľa vojen. Žilo tu a dodnes žije

1. PRUŽINSKÝ Š., Evanjelium podľa Lukáša, Pravoslávne biblické komentáre 3/1, Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta 2005, s. 50.

2. PRUŽINSKÝ Š., Evanjelium podľa Matúša, Pravoslávne biblické komentáre 1/1, Prešovská univerzita v Prešove, Pravoslávna bohoslovecká fakulta 2000, s. 57.

3. PRUŽINSKÝ Š., Evanjelium podľa Lukáša, Pravoslávne biblické komentáre 3/1, citované dielo, s. 136.

4. Tamže, s. 136.





zmiešané obyvateľstvo, vrátane Židov, Arabov a kresťanov arabského pôvodu. Dnes sa volá El-Nazira a má okolo 60.000 obyvateľov, z ktorých je asi 12.000 pravoslávnych kresťanov.⁵

S mestom Nazaret je spojených v Biblii viacero udalostí. Prvou z nich je Blahozvešť (Blahoviščenije), druhou sú detské a mladé roky Isusa Christa a začiatok Jeho verejného pôsobenia. V období Isusa bol Nazaret neveľké sídlo, zaznávané Židmi. Až v 4. stor. sa stalo pútnickým kresťanským miestom. V Nazarete v súčasnosti existujú od čias byzantského obdobia 4 svätyne:

a) Prameň (studnička) Blahozvesti, v ktorom, v súlade s tradíciou, sa udialo Blahoviščenije,

b) Jozefova dielňa, v ktorej sa učil Isus,

c) Synagóga, v ktorej učil Christos,

d) Priepasť, kam Ho chceli obyvatelia Nazareta hodiť po Jeho vystúpení v synagóge.



Prameň (studnička) Blahozvesti

Nad jaskyňou zvestovania cisár Konštantín Veľký dal postaviť baziliku, ktorú zboril egyptský kráľ Bibar. Na mieste Blahoviščenija, Prameni Blahozvesti, sa teraz nachádza grécky pravoslávny chrám archanjela Gabriela. Tento chrám bol postavený v roku 1750 na mieste, kde po pôvodnom chráme zostali len trosky. V roku 1767 bol tomuto chrámu darovaný nádherný ikonostas gréckym obchodníkom, ktorý nie je známy. Pri chráme sa nachádza studňa, do ktorej podľa tradície chodila po vodu Bohorodička, ako každý z Nazareta. Tato studňa je prepojená s neďalekým akvaduktom, ktorý je neskoršieho dáta.

5. PRUŽINSKÝ Š., Evanjelium podľa Lukáša, Pravoslávne biblické komentáre 3/1, citované dielo, s. 51.





Jozefov dom, dielňa

Na mieste, kde stál Jozefov dom a dielňa, sa v súčasnosti nachádza katolícky kostol Blahozvesti Bohorodičky. Tento kostol je postavený na základoch staršieho byzantského chrámu, ktorého pozostatky boli nájdené pri archeologických vykopávkach františkánskych mníchov. Prvý byzantský chrám bol zborený Peržanmi. V dvanástom storočí križiaci tu postavili na troskách chrámu nový, ešte väčší kostol.



Synagóga

Chrám-Synagóga gréckych katolíkov postavená na troskách stavby z čias Rímskej ríše. Predpokladá sa, že tieto trosky sú pozostatkom synagógy z čias Isusa Christa.

Priepasť

V južnej časti pôvodného Nazareta, nad priepasťou, do ktorej chceli Židia hodiť Isusa (Lk 4,28-29), sa nachádza Zvonica priepasti (EL-Kafze - po arabsky). Bola postavená v roku 1925 gréckym metropolitom Poklepom. Rovnako na tomto mieste môžeme nájsť aj pozostatky byzantského chrámu a Monastier.

Pripravil: **bohuznámy**





Peklo a raj

na zamyslenie

Istý svetský otec raz prišiel k starcovi Paisijovi a sťažoval sa, že jeho deti mu krivdia, avšak bez toho, aby mal pravdu. Starec sa usiloval presvedčiť ho, že túto záležitosť musí vyriešiť duchovne a hovoril mu: - Ved' pre teba sú to cenné papiere, ktoré dostaneš hore (po smrti).

A on mu odpovedal:

- Otče, neverím, že existuje peklo, raj i posmrtný život. Nikto sa nevrátil z iného života, aby nám povedal, či existuje alebo nie. Ja verím len to, že existuje nejaká vyššia moc.

Starec sa zasmial a riekol mu:

- Aj to je niečo! Čo povieš, ak by neexistoval iný život a Christos, sú toľkí mnísi, žijúci na púšťach a odopierajúci si všetky pozemské blahá, šialení? Keďže si sa vôbec nezaoberal duchovnými vecami, nevieš nič o duchovnom živote. A pokiaľ ide o peklo a raj, existujú. Obidve skutočnosti prežíva duša, sú to duševné stavy. Peklo nie je miesto s kotlami a ohňom. Poviem ti príklad, aby si pochopil.

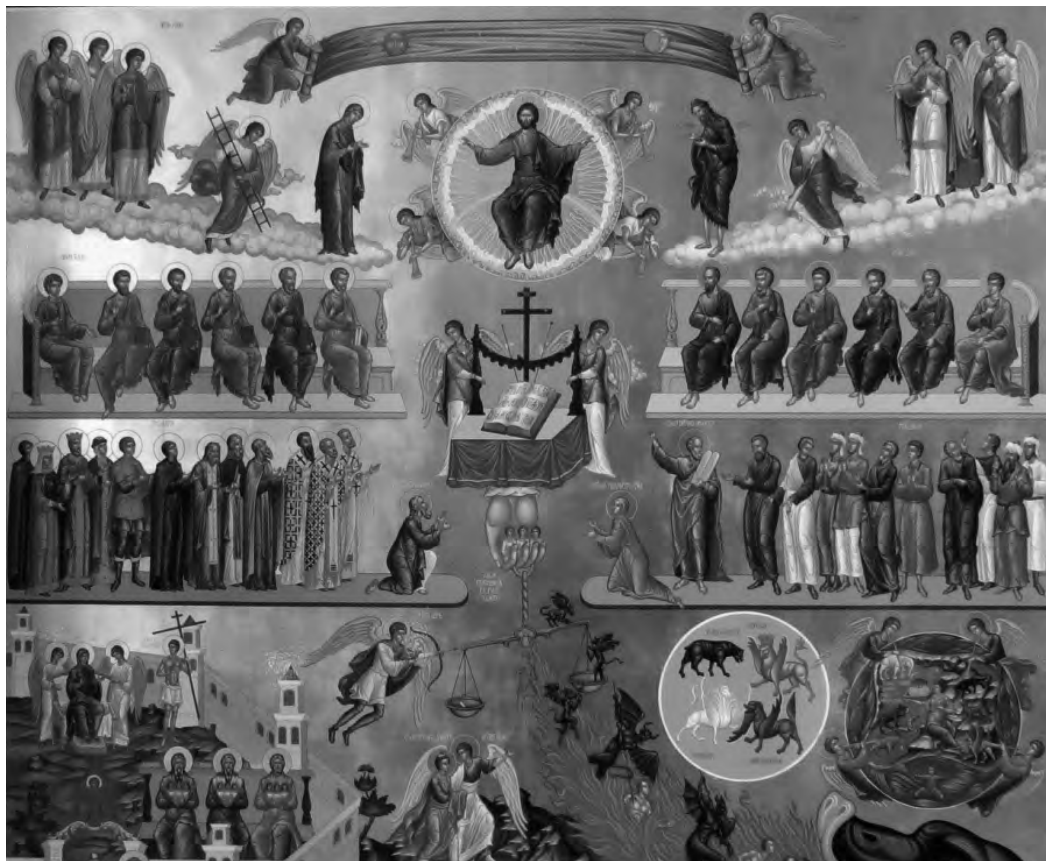
Povedzme, že teraz spíš, niečo sa ti sníva. Vidiš, že niekam ideš a kradneš. Hneď po tom do tvojej duše vchádza strach, aby ťa snád' niekto nezbadal. A zrazu si ťa všimnú a chcú ťa chytiť. V tom momente napínaš nohy, bojíš sa, aby ťa nechytali, aby ťa nezabili, pociťuješ nervozitu, úzkosť, či nakoniec unikneš. Náhle vidiš, ako ťa obkľúčili. Tvoja duša sa naplňuje zúfalstvom, sklamaním, strachom kvôli tomu, čo ti môžu spraviť, oblieva ťa studený pot a prehadzuješ sa na svojej posteli. V takomto stave sa zobudíš a zisťuješ, že to bol len sen, zdanie. Postupne sa začínáš upokojuvať a prichádzaš k sebe.

Všetky tieto stavy prežívala tvoja duša a tvoje svedomie a boli niekoľké okamihy malého pekla, zlej duševnej situácie a skúsenosti. Tvoju dušu zachvátil strach, hrôza, úzkosť, nervozita, zúfalstvo a sklamanie.

Peklo teda nie sú kotly, v ktorých sa varia duše, ale stav, v ktorom sa ocitne duša po svojom oddelení od tela. Keď zistí a uvidí celú pravdu, bude strašne trpieť, že tu neverila v Christa a tomu, čo hovoril o budúcom živote. Bude pociťovať výčitky v omnoho väčšej miere a bude prežívať všetky tieto stavy strachu, nervozity, hrôzy, zúfalstva, sklamaní atď. Toto je peklo.

Podobné sa deje aj v prípade raja. Povedzme, že máš jedného syna, ktorého veľmi miluješ a on sa mnohé roky plaví po vzdialených moriach. Keď spíš, zrazu ho vo svojom sne vidiš prichádzať. V tom momente ťa ovládne obrovské dojatie, nevysloviteľná radosť a láska a začínáš bežať, aby si ho objal a pobožkal. Hoci tvoje srdce búši a div sa nerozbije od veľkej radosti, odrazu sa zobudíš a vidiš, že to bol iba živý sen, a tak sa sklamaný dostávaš do svojho predošlého stavu. Všetky tieto okamihy, ktoré prežila tvoja duša, boli okamihy, ktoré sa podobali na rajské. Tvoja duša sa naplnila radosťou a láskou.





Týmto ti chcem ukázať, že existuje raj aj peklo. Samozrejme, v malej miere začínajú už v tomto živote a naplňajú sa v celej svojej realite v budúcom živote. Podobné stavy existujú v duši primerane k jej obsahu. Ak nejaká duša má výčitky svedomia, pociťuje strach, hrôzu, nervozitu, zúfalstvo, nenávisť, nevraživosť, závisť, ohováranie atď., vtedy sa táto duša stala miestom pre peklo. Ak v duši zavládne láska, radosť, láskavosť, nádej, viera, zdržanlivosť, pokora atď., vtedy sa duša stala miestom pre raj.

V tej chvíli spomínaný otec povedal starcovi Paisijovi:

- Tak, ako si mi vysvetlil, otče, verím a uznávam, že existuje peklo i raj. Hovorí však, že Boh je Svätá Trojica a zároveň jeden Boh. Ako je to možné? Nemôžem pochopiť, ako máme troch Bohov, Otca, Syna a Svätého Ducha, ktorí sú jediným?

Vtedy sa starec zasmial a povedal mu:

- Choď trochu nižšie do mojej kélie, k vstupnej bráne a pozri sa napravo od dverí. Vo vzdialenosti jedného metra rastie kyparis. Prezri si ho a povedz mi: Je to jeden kyparis alebo tri? Tak nejako existuje trojjediný Boh.

Pripravila: **Zuzana Sadilková**

Zdroj: Jeromonach Christodoulos Svätohorský, Starec Paisij, Prešov 1999.





Kto je starec?

na zamyslenie



Starec v cirkevnom živote nie je akýsi starý a šedivý človek. Pozrime sa. Obyčajný starec môže prežiť dlhý život, napríklad osemdesiat alebo aj deväťdesiat rokov. Pritom nemusí zmúdiť a ostať zlým, skúpym a závistlivým. To sa občas stáva, najmä s tými starými ľuďmi, ktorí neveria v Boha. Nemodia sa, nechodia do chrámu, nerozmýšľajú o svojich nedostatkoch, hriechoch a nechcú sa napraviť. To znamená, že žijú ako pride.

Cirkevný starec je človek, ktorého môžeme a musíme počúvať. Je to čestný, dobrý a múdry učiteľ. My kresťania môžeme starcami nazývať dokonca aj mladého človeka. Si prekvapený, ako je to možné? Akýže je on starec, keď je mladý? Skutočnosť je taká, že mladý starec sa rovná umom a dušou múdremu a životom skúsenému človeku. Ako sa to stalo a kedy sa stihol stať múdrom? Veľa sa modlil k Bohu a Boh ho obdaroval múdrosťou a čistým svedomím. Ako sa vraví, Boh mu daroval múdrosť.

Starec má vždy žiakov, jedného, dvoch alebo aj niekoľko. Vidí skrz nich, ako keby boli priezrační. Vidí a vystihuje ich myšlienky a city. Žiak nestihne ani ústa otvoriť a starec hovorí: „Viem, že nad niečím rozmýšľaš, syn môj. Nerob to, nie je to pre teba užitočné.“ Znamená to, že starci vedia všetko vopred.

Starci môžu predvídať, čo sa s človekom stane zajtra, v priebehu niekoľkých dní alebo o rok. Pretože želajú ľuďom len dobro, upozorňujú ich a radia im ako konať, aby sa im neprihodilo nešťastie.

Starci nielenže vedia, čo majú ľudia na srdci, ale často vidia anjelov aj zlých duchov, ktorých my nemôžeme vidieť. Starec sa s niekým rozpráva a všima si, že za chrbtom toho človeka stojí zlý démon.

A vtedy starec hovorí:

- Syn môj, rozlúč sa so svojím hriechom, ktorý za tebou chodí po špičkách, inak sa ti nepolepší. Musíš sa prestať rozčuľovať, hnevať sa a vravieť hrubé slová. Ak to nespraviš, zlý duch ťa umučí.

Žiaci musia počúvať každé slovo, ktoré im starec povie. Nikdy sa s ním nemôžu hádať a oponovať mu. Nikdy nemôžu vravieť „nie“, ale iba „požehnajte“. To je presne to, čo „zaiste spravím“. Starcovi žiaci neprijímajú žiadne vážne rozhodnutia sami. Či už im niečo zišlo na um, ihneď idú za starcom a pýtajú si od neho radu, čo urobiť.

O všetkom mu úprimne rozprávajú, dokonca aj o najmenšej myšlienke. Najmä ak je zlá a protivná.

Takí sú starci, svätí učitelia našej Cirkvi.

Pripravila: **Janka**

Zdroje: А. Худошин, Сказания о русских Святых для детей





Zamilovanosť a manželstvo

na zamyslenie

Aký je rozdiel medzi zamilovanosťou a manželstvom?

Jedného dňa sa študent spýtal svojho učiteľa: „Učiteľu, čo je to láska?“ Učiteľ mu odpovedal: „Skôr, ako ti odpoviem na tvoju otázku, choď na pole, nájdi tú najväčšiu pšenicu a vráť sa späť. Ale pravidlo je, že cez pole môžeš prejsť iba raz. Nemôžeš sa v poli vrátiť, aby si splnil svoju úlohu, čo najlepšie.“

Študent teda išiel na pole. Keď prechádzal prvým radom, uvidel krásnu veľkú pšenicu. Ako k nej podišiel, zamyslel sa: „Možno neskôr uvidím ešte väčšiu ako je táto.“ O chvíľu skutočne uvidel väčšiu, ale opäť sa zastavil a pomyslel si, že možno tam ďalej bude predsa len ešte väčšia, a tak ju neodtrhol. Neskôr, keď už prešiel viac ako polovicu poľa, začal si uvedomovať, že pšenica, ktorou prechádza, nie je zďaleka taká veľká ako tá, ktorú videl na začiatku svojej cesty. Pochopil, že o tú najväčšiu už prišiel a ľutoval, ako sa rozhodol. Prešiel teda poľom a vrátil sa k učiteľovi späť s prázdnyimi rukami.

Učiteľ mu povedal: „Tak toto je láska... Neprestávaš stále hľadať tú lepšiu. Až neskôr pochopíš, že si prepásol toho najlepšieho človeka...“

„A čo je potom manželstvo?“ opýtal sa zvedavo študent.

Učiteľ mu odpovedal: „Skôr ako ti poviem odpoveď, choď na kukuričné pole, nájdi tú najväčšiu kukuricu a vráť sa. Ale pravidlo je rovnaké: Môžeš prejsť poľom iba raz. Nesmieš sa vracieť.“

Študent teda išiel na pole. Tentokrát už bol pripravený neurobiť tú istú chybu. Keď sa dostal do polovice poľa, vybral si stredne veľkú kukuricu, s ktorou bol spokojný a šiel späť k učiteľovi.

Učiteľ mu povedal: „Dnes si priniesol kukuricu. Hľadal si takú, ktorá je pekná a veríš, že je to tá najlepšia, akú si mohol dostať.... To je manželstvo. Človek prestane hľadať a úprimne verí, že našiel to najlepšie, čo mohol.“

Pripravila: **Petra Artep**

Zdroj: <http://www.eduworld.sk/sk/na-zamyslenie-aky-je-rozdiel-medzi-zamilovanostou-a-manzelstvom!aid=803>





Tábor IXΘΥΣ



V dňoch 27.-31.7.2015 sa uskutočnil pravoslávny tábor IXΘΥΣ organizovaný košickou mládežou. Tento rok sme sa rozhodli pre pekné lesné prostredie v Kysaku.

Všetci účastníci sa stretli na košickej železničnej stanici. Keďže bol tábor organizovaný pre celú Michalovsko-košickú eparchiu, pridali sa k nám aj deti z Michaloviec, Choňkoviec, Breziny a Ladomirovej.

Po príjemnej ceste vlakom sme dorazili na ubytovňu, rozde-

lili sme si izby a v pokoji sa vybalili. Večernými modlitbami sme poďakovali Hospodu Bohu za úspešnú cestu a vyhladnutí sme zasadli k večeri. Po nej nasledovali zoznamovacie hry, pri ktorých sme sa všetci bližšie spoznali.

Ďalšie dni nás čakal pestrý program, ktorý sa skladal zo športových aktivít a vedomostných súťaží týkajúcich sa pravoslavia, napríklad Milujem pravoslávie alebo Pravoslávne aktivity. Deti si mali možnosť zmerať sily vo futbalovom turnaji, Olympiáde, či v hre HU-TU-TU, pri ktorej sme sa dobre zabavili. Dni nám spríjemňoval mládežník Alex so svojou gitarou, ktorý deti naučil rôzne duchovné piesne.

V utorok sme sa s celým táborom vybrali na výlet do Spišskej Novej Vsi. Navštívili sme pravoslávny chrám svätého Klimenta Ochridského, kde nás milo privítal o. Pružinský so svojou matuškou Tatianou a s bývalou vedúcou košickej mládeže Evou Kišikovou. O. Štefan nám porozprával históriu pravoslavia v Spišskom kraji a pútavo odpovedal na otázky detí. Po tejto príjemnej návšteve

sme sa vybrali do ZOO, kde sme strávili zvyšok popoludnia.

Po návrate do našej ubytovne sme sa všetci stretli pri večerných modlitbách a modlitbách pred prijímaním. Na druhý deň nás navštívil o. diakon Matúš so svojou rodinou, ktorý spolu s o. Vladimírom slúžil sv. liturgiu. My mládežníci sme mali možnosť vyskúšať si, aké ťažké je kanto-

ИСТИНА





rovanie. Väčšina detí pristúpila k svätej Eucharistii.

Rozlúčkový večer sme si užili pri opekaní. Milo nás prekvapil vedúci Maťo, ktorý mal pre deti pripravené sladké prekvapenie v podobe opekania marshmallow. V tento večer nás svojou návštevou potešila prezidentka pravoslávnej mládeže na Slovensku Jožka Polakovičová spolu s mládežníčkami Markelou a Svetlanou.

Posledný deň nášho tábora sme sa pobalili a vyhodnotili si súťaže, medzi ktorými bola aj fotková súťaž mládežníčky Maťky Paulinovej. Súťažilo sa v kategóriách Najlepšia fotka s o. Vladimírom, Najlepšia skupinová fotka, Najlepšia fotka s vedúcimi a Najlepšia crazy fotka. Deti prejavili svoju fantáziu a výsledkom sú nezabudnuteľné fotografie.

Hoci nám počasie veľmi neprialo, tábor sme si užili. Spoznali sme nových kamarátov a domov si odniesli veľa krásnych spomienok. Najväčšia vďaka patrí Hospodu Bohu za požehnanie tohto krásneho týždňa. Taktiež sa chceme poďakovať o. Vladimírovi za jeho pomoc a podporu. Veľká vďaka patrí všetkým spolumládežníkom, ktorí sa podieľali na organizovaní tohto tábora a taktiež všetkým deťom, ktoré utvorili perfektný kolektív. V neposlednom rade ďakujeme sponzorom: Michalovsko-košickej pravoslávnej eparchii, Bratstvu pravoslávnej mládeže na Slovensku, Filantropii Charis sv. Jána Milostivého v Košiciach a všetkým ostatným, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom pomohli pri našom bohumilom diele. Dúfame, že sa o rok opäť stretne a zažijeme spolu veľa krásnych chvíľ.

Pripravili: mládežníčky z Košíc





Prvá svätá spoveď v Zemplínskej Širokej



„Ak nebudete ako deti, nevojedete do kráľovstva Božieho“ (Mk 10, 14).

Dňa 23. mája 2015 za prítomnosti rodičov a príbuzných pristúpili deti z PCO Zemplínska Široká prvýkrát ku svätej tajine pokánia. Na druhý deň v nedeľu 24. mája 2015 deti pristúpili ku sv. Eucharistii na sv. liturgii, ktorú slúžil správca PCO Zemplínska Široká, jerej Mgr. Marek Gubík, ktorý venoval v

uplynulom období na hodinách náboženstva na miestnej Základnej škole veľkú pozornosť príprave detí na túto, pre nich veľmi významnú udalosť.

O. Marek zdôraznil v kázni dôležitosť pokánia z pohľadu učenia pravoslávnej Cirkvi a vyjadril želanie, aby deti, ale aj všetci veriaci pristupovali k tejto tajine a následne ku sv. Eucharistii tak často ako sa len dá.

Nech tento deň vstúpi do pamäte všetkých prítomných, nezabúdajúc na slová Spasiteľa Isusa Christa: „Ja som chlieb života, kto prichádza ku mne, nikdy nebude lačniť a kto verí vo mňa, nikdy nebude žízniť.“ (Jn 6, 35)

Biblická výtvarná súťaž v Snine

Na záver školského roka pripravila Pravoslávna cirkevná obec v Snine biblickú výtvarnú súťaž pre žiakov základných škôl. Tentokrát sa na nej namiesto tradičnej olympiády zúčastnili aj žiaci 2. stupňa ZŠ. Deti si mohli vybrať tému, ktorá ich na hodinách náboženskej výchovy najviac oslovila. Medzi výtvarnými prácami sa tohto roku najčastejšie objavovali námety: „Išus Kristus“ a „Ukrižovanie“, zo Starého Zákona: „Mojžiš“, „Eliáš“ a „Rebeka“.



Ocenení boli títo autori:

1. ročník: Nina Čornaničová, Martin Grundza, Nella Hricková
2. ročník: Slavomír Čornanič, Karin Harkotová, Hana Kolcunová, Justín Soroka, Tamia Paľovčíková
3. ročník: Ján Koval', Sára Sičáková
4. ročník: Tomáš Čopák, Roman Lytvynenko, Sofia Plišková
5. ročník: Simona Peterová





6. ročník: Alexander Kucka, Nina Mariničová, René Pacola

7. ročník: Andrea Badidová, Adam Basoš

8. ročník: Filip Blaško, Marianna Kerekaničová

9. ročník: Dominika Dereninová, Jana Petrovajová

Připravila: **matuška Tatiana Kerekaničová**





Stretnutie pravoslávnej mládeže v Užhorode

Stretnutie pravoslávnej mládeže (z Ukrajiny, Slovenska, Čiech a Rakúska) sa začalo Akafistom k sv. Jánovi San-Franciskému v užhorodskom chráme, ktorý mu je zasvätený. Po úvodnom zoznamení sme sa autobusom presunuli do Malej Uhoľky, kde sa nachádza skýt sv. Jova Uhoľského. Na tomto čarovnom mieste, ktoré svojou atmosférou veľmi pripomína naše Uličské Krivé so skýtom o Ignatija, sme prenocovali. Na druhý deň ráno sme sa tu zúčastnili na sv. liturgii a poklonili sa mošçam sv. Jova. Nasledovalo putovanie po monastieroch: Uhľa - Uspenský ženský monastier, Čumaľovo - Voznesenský ženský monastier. Veľkým zážitkom bol mužský monastier v Ize, kde sú v chráme sv. Nikolaja uložené mošči sv. Alexija Karpatoruského, z ktorých časť sa nachádza aj v našom chráme v Snine. Navštívili sme tiež Sil'ce - mužský monastier sv. Jána Bohoslova a Dubrivku - ženský monastier sv. Jána Krstiteľ'a. Večer sme sa vrátili do Užhorodu, kde sa na ďalší deň ráno slúžila archijerejská sv. liturgia pri príležitosti chrámového sviatku sv. Jána San-Franciského. Po sv. liturgii sa k nám prihovril vladyka Feodor, arcibiskup mukačevsko-užhorodský. Chrám síce ešte nie je dokončený, ale bolo v ňom veľmi príjemne aj vďaka milému prijatiu správcu cirkevnej obce, otca Viktora a jeho matušky Natálie. Poďakovanie patrí tiež o. Antonijovi a o. Konstantinovi, ktorí nás sprevádzali so svojimi mládežníkmi, ďalej o. Alexandrovi a jeho matuške Marianke, ale aj všetkým, ktorí sa snažili, aby sme sa tu cítili čo najlepšie. Na mnohaja i blahaja lita! (viac foto na: facebook Pravoslávna cirkevná obec Snina)

Pripravila: **matuška Tatiana Kerekaničová**





